

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 159. szám
1940. július 18., csütörtök

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Minden előkészület megtörtént az Anglia elleni támadásra

Felvonult a teljes támadó haderő — A politikai körülmények döntik el azt, hogy mikor indul meg az offenzíva — Rendkívül hevesnek ígérkezik az angol szigetek elleni harc

Hitler vezér és kancellár dönt a hadműveletek megkezdésének időpontjáról

Rómából jelentik: Az olasz sajtó megállapítja, hogy az Anglia elleni nagy támadás részleteit teljes egészében kidolgozták. A német repülő támaszpontjaikon tartózkodnak indulásra készen. Megszervezték az utánpótlást is. A csapatok a partok közelében lévő erdőkben tartózkodnak és türelmetlenül várják a támadás megindulását elrendelő parancsot. Hogy erre mikor kerül sor, azt a politikai körülmények döntik el. Mindenesetre az események szála Hitler Adolf kancellár kezében futnak össze és ő határoz a támadás pillanatáról. Az Anglia ellen meginduló harc minden bizonnyal rendkívül hevesebb és méretű lesz és mindaddig folytatódni fog, amíg a német csapatok a végső győzelmet kivívják. (Rador.)

Stockholm. A svéd lapok londoni tudósítói szerint az angol főváros lelkiállapotát a nyugtalanság, a félelem, de emellett a még mindig uralkodó gőg jellemzi. Most, hogy Churchill kijelentette, hogy Londont, a világ legnagyobb városát is védeni kívánja, a londoniak lassan ráébrednek, hogy az a sorsuk lehet, ami Varsó és Rotterdam végzeté lett. London ugyan még nem élt át egyetlen esetben sem légitámadást, de ennek bekövetkezése minden órában várható és ugyanúgy, ahogy Párisban nem voltak elegetek a légvédelmi pincék vasaitai, ezek itt sem menthetik meg Londont a német inváziótól.

Olaszország vizen és levegőben ura a Földközi-tengernek

Bern. A szerda reggel megjelent svájci lapok nagy részletességgel foglalkoznak a Földközi-tengeren lezajlott olasz—angol tengeri és légi-csata körülményeivel, melyek teljes valójukban most kerültek nyilvánosságra. A svájci lapok megállapítják, hogy Olaszország a Földközi-tenger egész területén, úgy az égbolton, mint a tengeren teljesen ura a helyzetnek, ami biztosítja már előre is sikerét az Anglia ellen meginduló offenzívában.

Róma. A Livornóban megjelent Telegrafo című lapban Giovanni Ansaldo vezércikkét irt: „A legteljesebb megalázás” címen. A cikkíró kifejti hogy

az olaszoknak a Földközi-tengeren aratott győzelme nemcsak taktikai győzelem, hanem egyben erkölcsi tekintetben az angol képzelte erő és gőg feletti diadalt is jelenti.

Anglia a Földközi-tengert „saját tengerének” tekintette és a körülötte lakó nemzeteket egyszerű gyarmatoknak, melyeket kénye-kedve szertül kihasználhat. Mikor az angolok lábukat megvetették a Földközi-tengeren és megszervezték ottani hatalmukat, mindent és mindenkit barbárnak tartottak, aki ennek a tengernek partjai mellett lakik és civilizált helynek kizárólag a máltai és gibraltári angol klubokat tartották.

Most a Földközi-tenger népei megmutatták, hogy ez a képzelte és fiktív hatalom véget ért és így az olaszok győzelme nemcsak a tengeri erők győzelme, hanem a múlt előítéletének és annak a nemzedékről nemzedékre szállt legendának kiirtása, amely arról szólt, hogy Albion tengeri hatalma soha meg nem szűnhet.

A hamis számokkal való büvészkedés nem vezethet győzelemhez

Berlin. A ma reggel megjelent német lapok az angol admirálisnak azzal a jelentésével foglalkoznak, amely beismeri, hogy Anglia a legutóbbi időkben 22 hadihajót veszített összesen 114.137 tonnányi tartalommal.

A Völkischer Beobachter cikke a tenger-nagyi jelentéshez a következőket fűzi hozzá:

Az angol tengerészeti miniszterium elszentelt veszteségeinek csak egy részét vallja be, amihez nemcsak a külföld, de az angol nép is hozzá lehet már szokva, mert az angol propaganda és rádió hozzászoktatta őket a számokkal való akrobatikus zsonglorkedéshez. De ezek a hamis számok nem vezethetnek a győzelemhez. A veszteségek pedig egyre nőnek, mert a német tengeralattjárók ereje és a német lendület egyre fokozódik.

A német hadvezetőség a francia és belga partok elfoglalásával új támadási támpontokat nyert és a veszteségek rövidesen akkorak

Hitler új beszédre készül?

Rómából jelentik: Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy Hitler kancellár a közeli napokban nagyobb rádióbeszédet mond. A Führer ebben a beszédében bejelenti az Anglia elleni of-

A Giornale d'Italia az angol seregek felkészüléséről

Róma. (Rador.) A Giornale d'Italia cikket közöl Anglia katonai erejéről. Eszerint a szigetországban 46 hadosztállal rendelkezik. Ezek a hadosztályok fognak szembeszállni a tengelyhatalmak támadásával. Angliát — írja a lap — három védelmi körzetre osztották:

1. Az északi körzet, ahol 12 hadosztály áll rendelkezésre.

2. A középső körzet, ahol 13 hadosztály van.

3. A déli körzet Londonnal. Itt 21 hadosztályt vontak össze és itt sorakoztatták fel a 12 gépesített angol hadosztályt is.

Az angol hadsereg kitűnően van felszerelve, de a katonák kiképzése gyenge.

Angliát a légi támaszpontok szempontjából 12 körzetre osztották fel. Az olasz lap ezután rámutat arra, hogy Angliában naponta 30-40 repülőgépet állítanak elő és ehhez még

lesznek, hogy az angol tengerészeti miniszteriumnak sem lesz módjában eltitkolni azokat.

London. A tenger-nagyi hivatal hivatalosan jelenti, hogy a Van Dyck hadihajó a norvég partok mellett július 10-én elsüllyedt.

Kedden és szerdán újból bombázták Gibraltárt

Róma. Gibraltárból érkezett jelentések szerint a nagyfontosságú angol kikötőt ma újból bombázták. Kedden különben négy ízben bombázták Gibraltárt az olasz repülő és Latherea környékének lakói közül többen az angol légvédelmi bombák és ágyugolyók szilánkjaitól megsebesültek.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy tegnap idegen repülőgépek újból bombázták Gibraltárt. A „Hood” angol páncélos hajón és az „Arc Royal” repülőgép-anyahajón, amelyeket javítás végett csak a napokban vontattak be a gibraltári kikötőbe, hatalmas füstfelhő szállt fel. Ebből arra lehet következtetni, hogy az angol hadihajókat újabb bombatalálatok érték.

Hivatalosan jelenti, hogy a mai napon Gibraltár kiürítésére rendeletet adtak ki. Ennek a rendeletnek értelmében minden 17 évnél fiatalabb gyermeket, az összes asszonyokat, a negyvenöt évnél idősebb férfiakat és a betegeket elszállítják a legsürgősebben Gibraltárból. Csak olyan férfiak maradhatnak az angol kikötőben, akiket a hadi és kikötővédelmi munkákra felhasználhatnak.

A Valenciába visszatért spanyol halászok elmondották, hogy szerdára virradó éjjelen, de főleg a szerda hajnali órákban angol ellenőrző hajók igyekeztek a Földközi-tenger belseje felé, azonban olasz felderítő gépek bombatűz alá vetették őket és nagy tüzharc fejlődött ki az angol légvédelem és az olasz bombavetők között.

Fognak az angol ellenőrző hajók

Madrid. (Rador.) A Valenciába visszaérkezett spanyol halászok jelentik, hogy napról-napra kevesebb angol ellenőrző hajó mutatkozik a tengeren és ezzel szemben az olaszok felderítő tevékenysége mind élénkebb. Az angol hadihajók visszahúzódtak kikötőikbe, mert légitámadásoktól tartanak.

fenziva megindítását. Zürichben úgy tudják, hogy Róma és Berlin ultimátumszerű utolsó békeajánlatot tesznek Angliának, melélt az általános támadás megkezdődne.

hozzájön az a 12 repülőgép, amelyet a tengerentúlról kap naponta Anglia. Nem is a repülőgépek száma a csekély, hanem az a baj, hogy Anglia nem rendelkezik megfelelő számú kiképzett pilótával.

Anglia admirálisa a végsőkig harcol

London. (Rador.) Alexander, az admirális első lordja a Kanadához és az Egyesült-Államokhoz intézett rádióbeszédében elmondta, hogy érthető okokból nem közölheti azokat az intézkedéseket, amelyeket a német támadás visszaverésére foganatosítottak, arról azonban biztosíthat mindenkit, hogy az angol haderő minden támadási kísérletet csírájában el fog fojtani. Anglia el van határozva arra, hogy a végsőkig folytatja a harcot, hogy a győzelmet kivívja, mert meg fogja védelmezni az őseitől rabított civilizációt.

Amerikában toboroznak önkénteseket az angol léghaderő számára

Newyork. Jellemzésül arra hogy Angliában milyen nagy a pilótahiány, amerikai tudósítás arról számol be, hogy az amerikai lapokban ma felhívás jelent meg amely Anglia számára sürgősen olyan pilótákat keres, akik legalább már 250 órát töltöttek a levegőben. Ezeket a pilótákat önkénteseknek akariák az angol légi hadseregben alkalmazni és a Newyork Herald Tribune jelentése szerint ezek alkalmaztatásuk esetén nem tartoznának hűségüket tenni Angliának, mint a

sorkatonaság. Ha ezeknek a jelentkező pilótáknak a száma eléri az angol légi hadvezetőség által megkívánt számot, akkor Angliában „önálló amerikai pilótaosztagot” szerveznek. Ugyanezzel az amerikai lapokban megjelent felhívással egyidőben önkéntes pilótákon kívül rádiótvírószakokat és szakszerűen begyakorolt repülőter-személyzetet is keres az angol hadvezetőség az Egyesült-Államokban.

Olasz protektorátus készül Palesztinában?

Róma. A „Tribuna” című lap hosszabb cikket írt a Földközi-tengeri kérdésekről és ezzel kapcsolatosan megállapítja, hogy az új békekötés után Olaszországot illeti meg a protektorátusi jog Palesztina felett. Az angol térfoglalás, mely

jogtalan a Földközi-tenger medencéjében, eddig is csak az erőszak jogán tartotta hatalmában Palesztinát, amely — a békekötés után — Albánia módjára uniót kell, hogy alkosson Olaszországgal.

Az olasz hadijelentés részletei

Rómából jelentik: Az olasz hadseregfőparancsnokság közli, hogy egy olasz tengeralattjáró torpedótalálattal elsüllyesztett a Földközi-tenger keleti részén egy ellenséges tartályhajót. Málta felett légitámadás folyt, amelynek során két ellenséges repülőgépet lelőttek, ugyanakkor egy olasz gép és egy olasz tengeralattjáró nem tért vissza támaszpontjára. Alexandria kikötőjét hasonlóképpen bombázták és ugyancsak légitámadást intéztek az északafrikai Marsa-Matru és Sidi-Barum légikikötője ellen. Capuzzo közelében visszavertek egy ellenséges támadást, amelyet 50 harci repülőgéppel támogatott. Az elmúlt éjjel ellenséges légitámadást intéztek Tobruk ellen, anélkül azonban, hogy súlyosabb károkat okoztak volna. Délkelet-Afrikában olasz csapatok elfoglalták Oezza helységeit, ahol az olasz csapatok bevonulásakor a bennszülött lakosság meleg rokonszenv tüntetést rendezett. Moyala tartomány elfoglalása a legnagyobb rendben folytatódik. Ellenséges repülőgépek bombákat dobtak Assab városra, egy gépet lelőttünk. (Rador.)

Nagy olasz sikerek Kelet-Afrikában

Róma. (Rador.) A Stefani hírszolgálati iroda haditudósítója a tegnapi olasz hadijelentés azon mondatát emeli ki, amely szerint sikerült elfoglalni a doloi kiszögelyt. A Stefani hírszolgálati iroda rámutat arra, hogy a doloi háromszög elfoglalása nagyszabású katonai eredmény. Ennek következtében az olasz Szomáli föld és az Abesszinia közötti összeköttetés lényegesen megjavult. A hírszolgálati iroda ezután emlékeztet arra, hogy az elfoglalt területet Anglia Olaszországnak ígérte oda a Londonban megkötött egyezményben kárpótlásul a háború után. A háború befejeztével azonban a kérdéses terület átadását Anglia megtagadta.

322 halott és 149 sebesült az olasz tengerészet első veszteséglistáján

Róma. Az olasz véderő ma adta ki az olasz tengerészet első veszteséglistáját, melyben 149 sebesült és 322 halott szerepel. A polgári személyek közül 3 meghalt és 1 eltűnt. A veszteségek közé tartozik még 283 eltűnt katonai személy is.

A lant és kard megfér az öntudatos német ember kezében

Berlin. A Vezér meghívására német munkások és katonák számára kedd este díszelőadás keretében, új díszletekkel és újszerű rendezéssel előadták Bayreuthban Wagner Richard halhatatlan zeneművét, a „Bolygó hollandi”-t. Az ünnepi játékok tradicionális irányítását Heinz Itzen államtanácsos végezte, a zenekart Karl Ellmannsdorf vezényelte, míg az opera főszerepeit Rudolph Dickelein, Milke, Völkler, Zimmermann és Marie Focker világhírű művészek játszották. A díszelőadásban megjelent dr. Ley birodalmi miniszter, Wester körzetvezető és a díszpályában Wiennfeld Wagner, a nagy zeneköltő unokája is helyet foglalt. A halgatóság sorában lévő munkások és katonák lelkesen tapsoltak az előadásnak, majd az előadás vé-

geztével Ley dr. fogadta a sajtó munkatársait és a következőket mondta:

— Különös fontossága van ennek a Wagner-dráma előadásának az ünnepi játékok sorozatában és ilyen körülmények között, mint ahogy az ma lejátszott. A Vezér 19 ezer munkást és katonát hívott vendégül ezeknek az előadásoknak sorozatos megtekintésére és ezeket az ünnepségeket a „Kraft durch Freude” mozgalom keretében rendezzük meg. És ha valaki megkérdezné, hogy ez a háború kelts közepén, hogyan történhetik meg, azt felelem, hogy a háború a hírodalom szemében nem jelent valamelyes büntető expedíciót, hanem a legszébb és legmagasabbrendűbb könyvtárait

Be fog következni Churchill londoni jóslata?

Berlin. (Rador.) A Hamburger Fremdenblatt a küszöbön álló végső döntésre való tekintettel megegyezően bírálja Churchill angol miniszterelnök politikáját. Az egész világon jól tudják, hogy az angol miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatára már csak egy választ lehet adni: a német birodalom támadását, a mely kemény és kíméletlen lesz. Ha a miniszterelnök bejelentette, hogy a szigetországot a végsőkig akarja védeni, esetleg addig is, amíg London romokba hever, ez annyit jelent a németek számára, hogy a sziget megszűnt

és megmutatkozását a német erőnek és élni akarásnak. A lant és a kard megfér az öntudatos német ember kezében. Ez a bizonyítéka és tanúsága az 1940. évi bayreuthi játékoknak — fejezte be nyilatkozatát Ley dr.

A német hadijelentések

Berlin. (Rador.) A vezéri főhadiszállás jelentése a következő: A német léghaderő a rossz időjárási viszonyok miatt csak mérsékelt tevékenységet fejtett ki tegnap. Német harcirepülőgépek Észak-Skóciában fontos kikötőberendezéseket támadtak meg és több kereskedelmi hajót süllyesztettek el. A Scapa Flow déli részén repülőink bombáztak egy ellenséges csapatábort. Az angol repülőgépek tegnap nem hatoltak be Németország területé fölé.

Angol légibombák hulltak Francia és német területekre

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenté: A királyi léghaderő gépei tegnap bombázták a normandiai Lisieux és Dreux légikikötőket, valamint a nordernei és több hollandiai légikikötőt. Számos, a földön álló repülőgépet felgyújtottak. Több petroleumraktárt is bombataláltak értek. Megújították a hannoveri petroleumfinomító elleni támadást is. Ham és Osnabrück városokat újból meglátogatták az angol bombavetők. A Ruhr-vidéken számos municiógyárat bombáztak. Valamennyi repülőgép sértetlenül tért vissza. Kedden délután ellenséges bombavetőgépek megtámadták Skócia északi és északkeleti partvidékeit. Néhány ház összeomlott, több személy megsebesült.

Német-olasz-szovjet találkozóról ír a svájci sajtó

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung jelenté: Rómából érkezett jelentés szerint az olasz politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Ciano a legközelebb újból Berlinbe utazik, hogy találkozzék Ribbentroppal és Molotov szovjet külügyi népbiztossal.

Svájc illetékes körökben nem tartják lehetetlennek, hogy Berlinben legközelebb Olaszország, Németország és a Szovjet megbízottal találkozzanak. Ribbentrop német külügyminiszter — írja a Neue Zürcher Zeitung — nem egy alkalommal kijelentette, hogy Európa ujjaépítésének ügyét a három leghatalmasabb európai állam: Németország, Olaszország és a Szovjet illetékes eldönteni. Svájcban valószínűleg tartják a háromhatalmi találkozást, azonban nem hiszik, hogy az a jelenlegi időpontban, közvetlenül az Anglia elleni nagy offenzíva megkezdése előtt bekövetkezzék.

Olasz hivatalos körökben egy olasz-német-orsz találkozás lehetőségét sem meg nem cáfolják, sem meg nem erősítették. Az olasz sajtó ebben a kérdésben csupán néhány soros kormánynyilatkozatot hozott, amely bejelenti, hogy a külügyminisztérium ebben az ügyben legközelebb hivatalos közlést fog tenni.

A Popolo di Roma a helyzetről:

A tengelyhatalmak új politikai és gazdasági rendet teremtettek Európa számára

Milánó. A Popolo di Roma mai száma nagy feltűnést keltő cikkben foglalkozik azzal a ténnyel, hogy a tengelyhatalmak új politikai és gazdasági rendet teremtettek Európa számára és a többi nemzeteknek feltétlenül hozzá kell járulniuk ehhez az új rendhez és be kell abba illeszkedniük, hogy a helyzet magaslatára és színvonalára emelkedhessenek. A lap ezután megállapítja, hogy a tengelyhatalmak hiedeg rezerváltsággal figyelik a negyedik francia köztársaságban lejátszódó eseményeket. Bár Petain tábornagy dicsőséges múltjával szemben, — írja az olasz lap — tisztelgetést kérnek, és kizárólag Petain személyének tudható be, hogy a német, illetve olasz fegyverszünetet olyan kedvező körülmények között kötötték meg, mint ahogy az történt. A távoiról sem csináltak títköt abból a tengely hatalmai, hogy Franciaország az egyik, mint legyőzött ellenség.

— folytatja a Popolo di Roma cikkét, — nem lehet teljesen megbízhatónak elfogadni, bár a francia lapok forradalmi és nacionalista vívmányának jelölik meg mindazt, ami Vichyben az elmúlt napokban történt.

A tengelyhatalmak kormányainak és közvéleményének az az álláspontja, hogy a Franciaországban életbeléptetett rejmokot a francia nép és Franciaország megőrzésének, megmentésének és konzerválásának ösztöne diktálta, mert belátták, hogy a harmadik köztársaságot végérvényesen és menthetetlenül legyőzték. A negyedik köztársaság — fejezi be cikkét az olasz lap — azért született meg, mert a harmadik köztársaság utolsó parlamentje gyávaóságában és tehetetlenségében hozta meg ezeket, a francia élet megmentésére irányuló reformtörvényeket.

Szabadkikötőnek nyilvánították Danzig egy részét

Berlin. Szerdán reggel megjelent a birodalmi kormány rendelete, amelyben Danzig városának ugynevezett Neufahrwasser nevű részét szabadkikötőnek nyilvánították. A birodalmi kor-

mány szóbanforgó rendelete értelmében mindazon árúk, amelyek ebbe az újonnan létesített

szabadkikötőbe érkeznek, vagy onnan elszállításra kerülnek, mentesek a vámilletékek alól.

A francia nemzetnek meg kell tanulnia, hogy a kettős játék a megsemmisüléshez vezet!

Berlin. (Rador.) A Völkischer Beobachter a „Nouveliste“ című lyoni lapnak egy cikkével foglalkozik. A lyoni lap ugyanis egy ottani francia pap beszédét közölte, aki ezt a beszédet a hősi halottak emlékműve előtt mondta el. A francia pap a cikk szerint a következőket mondta:

„Az Isten biztosítani fogja Franciaország újabb dicsőségét, amit a jövőben meg fogunk érni.“

A Völkischer Beobachter felteszi a kérdést: mit gondolt e szavak értelme alatt a szónokló francia pap és a lyoni újság, amely ezt a beszédet leközölte? Franciaország — írja a német

lap — katonailag történt legvőzetéséből nem meritheti azt a tanulságot, hogy újból felgyújtsa a gyűlölet lángját Németország ellen. Minden multbeli tévedés megismétlése csak újabb szerencsétlenségbe sodorhatja a francia nemzetet. Az az állítólagos őszinteség, amelyet a fegyverszünet megkötésénél mutattak és az a külföld felé mutatott magabizalom, amelyet Vichyben hozott reformok visszatükröznek — ennek a hitvánoklatnak hallatára csak azt mutatják, hogy Franciaország a régi nótát fújja. A francia nemzetnek meg kell tanulnia, hogy ez a kettős játék, amit üznek, a megsemmisülés felé vezetheti őket. — állapítja meg a lap.

nem eléggé aktív ezekkel az eseményekkel kapcsolatban és úgy vélem, hogy ezt a jelenlegi kedvező alkalmat el fogja szalasztani a kínai probléma megoldásánál. Nem volna-e szükséges miniszterelnök ur, hogy ezeknek a problémáknak megoldására sürgősen új államrendszerre térjünk át? — teszi fel a kérdést Hata tábornok levele végeztével. — Erre a kérdésre Jonai tábornok negatív választ adott hadügyminiszterének, mire Hata tábornok lemondott a hadügyminiszteri állásról és kivált a kormányból. Hata tábornok lemondása azután megpecsételte a Jonai kormány sorsát is.

Roosevelt közfelkiáltással elhatározott jelölést kíván

Chicago. (Rador.) Roosevelt, a demokratapárt kongresszusához egyik legszemélyesebb híve, Berthley szenátor utján üzenetet küldött. Roosevelt ebben az üzenetében kifejti, hogy a harmadszori jelöltetése nem személyes kívánsága és nem is ambíciója és ebben az irányban egyáltalán nem kíván befolyást gyakorolni az elektorokra, hogy kit kívánják az Egyesült Államok elnöki méltóságára jelölni. A demokratapárt kongresszusán az a vélemény alakult, hogy Roosevelt ezzel az üzenetével azt akarja elérni, hogy egyhangú közfelkiáltással minden más jelölt kizárásával jelöljék őt harmadszor is az USA elnöki állásába.

Genf. (Rador.) A venezuelai külügyminiszter levelet intézett a Népszövetséghez és megerősítette, hogy a Népszövetségből való kilépésre kiszabott két éves határidő tegnap lejárt és így Venezuela többé nem tagja a genfi intézménynek.

„A május tizedike előtti Franciaországot teljesen eltemettük“ . . .

Vichyből jelentik: Baudoin külügyminiszter ma nyilatkozott a Franciaországban tervezett új reformokról. Teljes szabad elhatározással és őszintén csináljuk mindazt, amit csinálunk — mondotta Baudoin külügyminiszter. — Nem másoljuk le a győző rendszereit és nem azért követjük több tekintetben a példáját, hogy túl tegyünk rajta, hanem mindazokat a megoldásokat elvégezzük, amik a francia nép jellemével és hagyományaiival összhangban vannak.

A május 10-ike előtti Franciaország teljesen el van temetve, most nálunk újból szabályozni kívánjuk a tüke és a munka viszonyát és minden megszervezés a tekintély, a rend és a fegyelem alapján visziunk keresztül. A mi külpolitikánk új iránya: együttműködni az új rendszerrel. Nem felejtjük el hogy le vagyunk győzve és egyes kezdeményezésektől el vagyunk tiltva. De nemzeti hecsülettünk népi méltóságunk és hidegvérünk megmaradt.

Angliával minden összeköttetést megszakítottunk, az oráni támadás pedig az utolsó szálakat is elvágta ami a szigetországhoz fűzhetett bennünket. Szabadok vagyunk elhatározásainkban, ami Amerikát is illeti. Szomszédainkkal és minden állammal gazdasági, pénzügyi és valutáris barátságot kívánunk fenntartani. Szerintem

az államoknak szükségük van egymásra, így Németországgal, Olaszországgal és ha ott a jobb megértés visszatér, Angliával is helyre kívánjuk állítani a normális forgalmat, csak úgy, mint a többi nemzetekkel.

Ideológiai és politikai egyensúly kell Európában a termelési válságok leküzdésére.

Európa leszegényedett és túlnépesedett a termelést s a javak elosztását olyan új rendszer szerint kell megszervezni, hogy a népek jobb és boldogabb helyzetbe kerüljenek fejezte be nyilatkozatát a francia külügyminiszter.

Francia minisztertanács

Vichy. (Rador.) A francia kormány tagjai tegnap délután két óra hosszat tartó államtanácsot tartottak. Az államtanács ülésén külpolitikai kérdésekről, továbbá a fegyverszüneti szerződés végrehajtásáról, a közigazgatási élet megindulásáról, a menekültek problémájáról és a mezőgazdasági kérdésekről tanácskoztak. A kormány tagjai a délután 18 órakor újabb tanácskozásra ültek össze.

Konoye herceg, az új Japán politikai irányzat vezetője alakít kormányt

Tokio. (Rador.) Japán volt miniszterelnöke szerda délelőtt bizalmas tanácskozásra gyűltek össze. A volt miniszterelnökök konferenciájá egyhangúlag Konoye herceg megbízatása mellett foglalt állást és Kido márki a konferenciának ezzel a határozatával ment a császárhoz, hogy Konoye miniszter elnöké designálását ajánlja a mikádónak.

A császár szerdán délután Konoye herceget megbízta az új japán kormány megalakításával. Konoye herceg vezetője annak az irányzatnak, amely Japánban teljes új politikai rendszert kíván teremteni.

Egyes lólinformált és a kormánykörökhöz közelálló japán lapok véleménye szerint Konoye herceg nem fogadja el a miniszterelnöki megbízatást csak abban az esetben, ha a ja-

pán hadsereg tábornokai magukévá teszik a herceg feltételeit.

Jonai kormányának lemondása után a japán közvéleményt az a bizalmas és most nyilvánosságra került levél foglalkoztatja, melyet Hata tábornok volt japán hadügyminiszter intézett Jonai tábornokhoz július 14-én és a mely levél az egész Jonai kormány bukását előidézte. Ebben a levélben Hata tábornok a következőket írja:

„Azok a körülmények, melyek az európai hadszínterekről és a diplomácia köréből a Távolkeletre áterjedtek, hazánkban is gyökeres politikai rendszerváltozásokat tesznek szükségessé. Az Ön kormánya miniszterelnök ur

Parragi György:

A kilencedik francia alkotmányreform elődjai

A francia lélek rapszódikus természetének bizonyítására gyakran emlegetik azt az érvet, hogy egy nemzet sem változtatja annyit alkotmányát, mint a francia, egy nép története sem hullámzott annyira az abszolutizmus és a népuralom ellenfeles pójusai között, mint éppen a franciáé. Ne feledjük el, hogy a franciák nemcsak az emberi jogok deklarációjával ajándékozták meg a világot, de a királyi abszolutizmussal is. A francia történelem nemcsak Mirabeau, Dan-ton, Marat, St. Just, Hugo Victor nevű szabadsághősöket ismer, hanem Franciaország élén álltak a legtipikusabb diktátorok is: XVI. Lajos, I. Napoleon, III. Napoleon. Franciák: Descartes, Montesquieu, Rousseau írták meg a szabadság evangéliumát, de francia: Sorel állította össze a modern diktátorok kézikönyvét is. Franciaország dícselkedhetik a legtöbb írott alkotmánnyal. Minden nagy megrázkódtatás, akár belső forradalmi erők, akár külső erőhatás, háboruk elvesztése okozta is azokat. Franciaországban megrendítette a fennálló alkotmányt és mint politikai nemzet, a franciák elsősorban a régi alkotmány kicserélésével, új alkotmány szerkesztésével akartak a rájuk zuhanó válságból kiutat találni. 1791-től napjainkig 8, a legkülönbébb alapelvekre épített alkotmányt használtak el a franciák. Most készül Vichyben a kilencedik francia alkotmány.

Nincs tehát semmi rendkívüli abban, hogy Franciaországban, mint a nagy forradalom óta már annyiszor, alkotmányozó nemzetgyűlést, Assemblee Nationale-t hívtak egybe, hogy az eddig érvényben volt 1875. évi alkotmányt, melyet az 1870-71. évi francia vereség hatása alatt dolgoztak ki, más konstrukcióval helyettesítsék.

Akik Franciaországot a parlamentarizmus ősi védőbástyájának tekintették, a demokrácia fellegetvárának (parlamentarizmus és demokrácia ugyanis, mint látni fogjuk, meglehetősen újszerű fogalmak Franciaországban, ezek igazi hazája Anglia, az északi germán államok, Izland több, mint ezer éve parlamentjével és Magyarországgal), most azt

állítják, hogy Franciaország az alkotmánymódosítással letért eddigi alkotmányos fejlődésének útjáról és reakciós, retrográd politikához tér vissza. Mint minden általánosításban, ebben is sok tévedés foglaltatik. A francia alkotmány fejlődése ugyanis nem mutat egyenes irányú vonalat. Sőt azt kell mondanunk, hogy a forradalmi konvent által megszavazott, de gyakorlatban soha meg nem valósított u. n. III. évi alkotmánytól eltekintve, a francia alkotmány mindegyike óvatoss konzervatívizmust, mérsékletet árul el.

Alább vázlatosan ismeretjük az egymásután következő francia alkotmányokat. Ezekkel összehasonlítva a kilencedik francia alkotmányt, meg kell állapítanunk, hogy ez az alkotmánymódosítás bármilyen legyen is, nem egyedülálló eseménye az újabbkori francia történelemnek.

A francia alkotmányok sorozata 1791-től 1940-ig

A vichyi alkotmányozó nemzetgyűlés egyik legszemélyesebb érdekessége az volt, hogy mint már a korábbi nemzetgyűlések közül több, kivonta magát Páris büvélete alól és így az új alkotmányt elsősorban a francia vidék szellemisége szerint dolgozta ki. Ami forradalmi és radikális elem bejutott a korábbi francia alkotmányokba, az elsősorban a párisi tömeghangulat, a párisi hatalmi tényezők hatása alatt került bele, legtöbbször Franciaországnak a párisi ucca által megfélemlített túlnyomó többségének akarata és tiltakozása ellenére.

És most kövessük nyomon az egyes francia alkotmányok történetét, ismerjük meg keletkezésük körülményeit és tartalmukat.

Az 1789-es forradalom előtt Franciaországnak nem volt írott alkotmánya. A király Isten kegyelméből uralkodott és tetszése szerint változtatta meg az állam berendezéseit. Az első francia alkotmányozó gyűlés már a forradalom gyermeke

URANIA: Nagyfilmex színház. Tel.: 12-32.

MA: 3, 5, 7.15, 9.15 órákor

WALLACE BEERY

A kiváló jellemszínész ebben a filmjében felhatalmazta önmagát,

RAZZIA

Egy apa, aki teláldozza a maga életét, hogy megmentse

fiát a börtön szenvedésétől. — A METRO-FILMGYAR

pályadíjat nyert filmreke! Legujabb háborús UFA híradók!

VATA DE JOS kénés és szénsavas
hőgyógyfürdő

Szenzációs gyógyhatású: Rheuma, csúsz. köszvény,
lökias, lobbosodás, aranyés
visszértágulás és kü.
lőbőző női.
bajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50%-os

vasuti kedvezmény Aradtól.

Teljes napi penzió: reggeli, ebéd, vacsora, lakás

Kitűnő étterem. Elsőrangú zene. Meleg uszoda, tenisz,
tánc, kirándulohelyek. Orvosi
ellenőrzés. VONATOK A FÜRDŐ PARKJÁNÁL
ÁLLANAK MEG. Prospektust szívesen küld az IGAZ GATÓSÁG.

volt. 1789 június 20-án a jogaitól megfosztott III. rend hatszáz képviselője kimondta, hogy általános nemzetgyűléssé és Mirabeau szavai szerint „csak szuronnyal lehet szétkergetni, amíg a király nem engedélyez alkotmányt a francia népnek.”

Ez volt az a híres „labdaházi” eskü. Azonban a nemzetgyűlés határozatát voltaképpen Paris lakossága segítette megvalósítani. Az uccanépe 1789 július 14-én megostromolta Bastille-t.

A nemzetgyűlés akkoriban is jóval konzervatívabb volt, mint a párisi ucca, mert csupán alkotmányt akartak, de nem a királyság eltörlését. Először, de nem utóljára történt meg, hogy a reformok érdekében sikraszálló nemzetgyűlést meghökentette Paris szélsőséges radikálizmusa.

1791 szeptember 30-án tartotta az első francia alkotmányozó nemzetgyűlés utolsó ülését. Ezen az ülésen az elnök azt mondta az alkotmányt szentesítő XVI. Lajos királynak: „Sire, Fel séged befejezte a forradalmat!”

A forradalom felidézett szellemét azonban emberi hatalom nem igen tudja megállítani, még ha a királyi szó szentesítette is a forradalmat. Így történt ezuttal is. Az 1791-es alkotmány engedményt tett a forradalomnak, amennyiben megszüntette a királyi abszolutizmust, kimondta, hogy nincsenek többé alattvalók, csak „citoyen”-ek, polgártársak. Legfőbb elve az állami hatalom megosztása volt a király és a törvényhozó testület között.

Az első nemzetgyűlés hiába vitta ki az alkotmányos monarchia intézményét Franciaország számára, hiába mutatott példátlan áldozatkészséget, amidőn kimondta, hogy egyetlen tagját sem választhatják be a törvényhozó testületbe. A választások simán zajlottak le, többségében ismét

Napoleon alkotmánya

Ez az alkotmány sem volt hosszú életű, mert a directoire nem tudta helyreállítani a rendet az országban. A nép, amely megundorodott a terrortól és kiabrándult a szabadságból (Bainville szerint inkább vágyott a nép tekintélyre, mint szabadságra), mint felszabadító cselekedeteit üdvözölte az 1799-i napoleoni államcsíny, a Brumaire 18-át. Az államcsíny után ismét új alkotmányt kapott Franciaország, amelyet Napoleon megbízásából Sieyès abbé dolgozott ki. Ez az új alkotmány bevezette a három tagból álló konzultatust, Napoleon azonban csakhamar a teljes végrehajtó hatalmat gyakorló és életfogytiglanig főkonzullá nevezte ki magát. A törvényhozó hatalmak három intézményt gyakoroltak: az államtanács, amely előkészítette a törvényeket, a tribunok kamarája, amely megvitatta és a törvényhozó testület, amely megszavazta a törvényeket, végül a szenátus, amely felügyelt az alkotmányra. Napoleon is azt mondta ekkor, „a forradalom befejeződött”, pedig Thiers-nek volt igaza, aki szerint Napoleon monarchikus formák szerint folytatta a forradalmat, amelynek akkor sem volt vége, amidőn a nagy korzikai 1804 május 18-án császárrá kiáltotta ki magát és nem szüntette meg a forradalmat ugyan. Ez év december 2-ika sem, amidőn VII. Pius pápa

A júliusi és februári forradalmak

Amidőn utóda, X. Károly egyre inkább kikacsolta a látszat törvényhozó testületet és rendelkezéssel kezdett kormányozni, 1830 júliusában ismét megmozdult a párisi ucca, kitört a júliusi forradalom, amely elkergette a Bourbonok elsőszülött ágát és az orléansi ágat, Lajos Fülöpöt, „Egalité” Fülöp fiát emelte trónra. A „barrikád-király”, ahogy a legitimisták gúnyosan nevezték Lajos Fülöpöt, a polgár-királyt, nem bővítette a francia alkotmányoknak eddig is már bőséges sorát, hanem újra visszaállította az 1814-es chartát, a nép felé tett ama engedménnyel, hogy lemondott az „Isten kegyelméből” való királyi címéről, leszállította a választók vagyoni cenzusát, ami által a kilencvenezer főnyi választók száma mintegy kétszázegzer fővel megnőtt.

A polgár-királyság sem volt tartós. 1848-ban, a népek tavaszán, elsöpörte a februári forradalom,

királysági törvényhozók jutottak a testületbe, azonban csakhamar megkezdődött a végzetes versenyfutás a mérsékelt közársasági girondisták, akiket a vidék küldött be és a szélsőséges hegyipártiak között, akik a párisi népet képviselték. Természetes, hogy a forradalom örök törvényénél fogva a demagógiának kellett felülkerekednie. Paris lassanak találta a törvényhozó testület tempóját, a tömeg kivonult Versaillesba és megfáradta az ott ülésező nemzetgyűlést. Danton és Robespierre vezetése alatt a jakobinusok forradalmi községtanácsot szerveztek Parisban, amely teljesen hajalmába kerítette a törvényhozó testületet. Így történhetett, hogy a királysági törvényhozó testület helyébe nemzeti konventet hívtak egybe, amely 1792 szeptember 21-én Franciaországot közársasággá nyilvánította, miután a királyt előbb detronizálta, majd 1793 január 21-én kivégeztette.

Az 1791-es alkotmány tehát csak kérészerű volt. A konvent új alkotmányt szavazott meg, amely kimondta a népfelség elvét, azonban ezt alkotmányt gyakorlatilag sohasem valósították meg, tekintettel arra, hogy Franciaország fél Európával háborúba keveredett. Az alkotmány felüggesztésének ideje ajatt az ugynevezett jöjéti bizottság intézte az államügyeket.

Robespierre 1794-ben történt kivégzése után következett be az ugynevezett III. évi alkotmány 1795-ben. A jakobinus terrorra belefáradt Franciaország bizalommal fogadta ezt az új alkotmányt, amely az ország élére öttagú direktoriumot állított, amely a végrehajtó hatalmat gyakorolta. A direktorium mellett működött a két tanácsból álló törvényhozó testület: a Vének Tanácsa és az Ötszázak Tanácsa.

jelenlétében a Notre-Dame-ban császárrá koronáztatja magát.

A császári alkotmány 1814-ig, az első restaurációig volt érvényben, Napoleon bukása után a lefejezett XVI. Lajos öccse foglalta el a Bourbonok megüresedett trónját, XVIII. Lajos néven. A visszatért Bourbon újabb alkotmánnyal ajándékozta meg a népet, az ugynevezett Charte Constitutionnelle-t, amelyben megőrizték ugyan a forradalom több vívmányát, így a törvény előtti egyenlőséget, Franciaország megyékre való felosztását, a napoleoni uralom legmaradandóbb alkotását, a Code Civile-t, a polgári törvénykönyvet, meghagyták a császári arisztokrácia címet és a papság földjeit is. Nem volt szó abszolút királyságról, mert angol mintára minisztériumot nevezett ki a király, továbbá törvényhozó gyűlést, amely a király által kinevezett pairek kamarájából és a választás útján betöltött képviselői kamarából állt. A képviselőket azonban csak a virilizták választották magas adócenzus alapján. A francia népet leginkább az bántotta, hogy XVIII. Lajos megtiltotta a közársaság dicsőséges trikolórájának használatát és ismét a Bourbonok fehér zászlóját helyezte vissza jogaiba.

amelyet ismét a párisi ucca harcolt ki a torlaszokon. A párisi munkások arra kényszerítették Lajos Fülöp kormányát, hogy azonnal kiáltssa ki a közársaságot és vezesse be az általános választójogot. 290.000 főről egyszeriben kilencmillióra ugrott fel a választók száma. Ezek választották meg az új francia nemzetgyűlést. A forradalom eljénére ismét a mérsékelt közársasági politikusok

kerültek többségbe. És amikor az új többség elhatározta a párisi nemzeti műhelyek felszámolását, Paris ismét felázadt, azonban ezuttal először történt, hogy Cavaignac tábornok, akit a kormány felhatalommal ruházott fel, leverte a párisi ucca lázadását. Az 1848-as alkotmány a végrehajtó hatalmat a közársasági elnökre, a törvényhozó hatalmat pedig egyetlen házból álló törvényhozó gyűlésre ruházta.

Tudjuk, hogy a rend után sóvárgó és a Napoleon név büvöletében élő francia nép ezután Cavaignac tábornokkal szemben Napoleon Lajos, Napoleon unokaöccsét választotta meg közársasági elnöknek, aki azután alaposan visszavet a bejéje helyzetét bizalommal. Megszervezte az 1851 december 2-i államcsínyt, mely az ő kezébe összpontosított minden hatalmat. 1852 januárjában új alkotmányt hirdetett, amely elismerte ugyan a népszavazás jogát, azonban ezt csak különleges alkalmakkor és megfelelő puhító eljárások után szólatatta meg, miniszterei kizárólag csak neki tartoztak felelősséggel, ő vezette be először a hivatalos jelöltség intézményét, a törvényhozó gyűlést „felbőjtő János” szerepére kárhoztatta, a legszigorubb cenzurát hozatta be, minden ellenvéleményt elnémított. Ilyen alkotmány alapján mondták ki azután az új örökös császárság megalapítását, amely elvezetett az 1870 szeptember 2-i szedán katasztrófához.

Szedán után

Szedán után Franciaország szinte hasonló helyzetben volt, mint most. A császárság megbukott, az új alkotmány kidolgozására nemzetgyűlést hívtak össze Bordeauxban. Ezuttal is királyipártiakból állt a közgyűlés többsége, csupán a párisi képviselők valójában közársasági elveket. A nemzetgyűlés a végrehajtó hatalom fejévé az öreg Thiers-t választotta meg és megszavazta a nemetekkel való előzetes békeszerződést, amely elvette Franciaországtól Elzász-Lotharingiát. Akkoriban a párisi képviselők és a szélsőbaloldal volt a Németországgal való háború folytatása mellett és elkeseredett gyűlölettel emlékeztek meg a nemzetgyűlés többségét alkotó és a béke mellett állást foglaló „parasztképviselek”-ről, akik alatt a vidék kiküldöttjeit értették. A helyzet tehát tekintetben is hasonlított a maihoz. A párisi nemzetörtség akkor nem is volt hajlandó a béke mellé állni, hanem további harc mellett tűzelt, megalakította a párisi kommuné és hadat üzent a Versaillesban ülésező nemzetgyűlésnek.

Az új alkotmány kidolgozása azonban igen lassan haladt előre. A legnagyobb ellentétet az államforma kérdése körül jelentkeztek. Bár a nemzetgyűlés többsége királysági volt s a Bourbonok és az orléansi pártiak megegyezésre is jutottak X. Károly fiának, Chambord grófiának, a legitimisták által már eddig is V. Henrik királynak elismert trónkövetelőnek szeméjében, azonban a királyság visszaállítását megghusította V. Henrik konokasága, aki nem volt hajlandó Franciaország színeinek elismerni a trikolort, hanem csupán a Bourbonok fehér zászlóját. Ezen a ponton megbukott a Bourbon-restauráció. A légüres térben lebegő királysági többség később megbuktatta Thiers alkotmánytervezetét is. Csak 1875-ben sikerült tényleg hozni az időközben pár szavazatnyi többségre szert tett baloldalnak az új francia alkotmányt, amely mostanáig volt érvényben. Az új francia alkotmány teljesen az angol alkotmányt vette mintájául. A közársasági elnök csak miniszterei útján gyakorolhatja a hatalmat, viszont a miniszterek a parlamentnek felelősek. Érdekes, hogy bár az 1875. évi alkotmányon épültek fel a harmadik francia közársaság intézményei, az alkotmány szövegében egyetlen egyszer sem fordult elő a közársaság szó, csupán a közársasági elnökről tesz említést. Az akkori nemzetgyűlés azonban az erre vonatkozó szöveget is csak egy szó-többséggel tette magáévá.

1875-től 1940-ig, tehát hatvanöt évig volt érvényben ez a francia alkotmány. Most ismét egy vidéki francia városkában, Paris kikapcsolásával összeült egy az 1870-es katasztrófánál is súlyosabb vereség után a francia nemzetgyűlés, hogy a kilencedik francia alkotmányban találja meg azt a gyógyító erőt, amely a francia nemzetet kivégezi táján az örvényből és visszaadja a francia népet önmagának.

CORSO nváron is a legnagyobb siágereket hozza! Nvittott tetől 3, 5.15, 7.15, 9.30 óraker

Egy műsorban ket olyan nagy filmet hozunk, melyekre a közönségnek most szüksége van:
Vidámságot, humort, derüt, jókedvet

I. Andy Hardy milliomos
Mickey Rooney, Lewis Stone

II. STAN és BRAN
Komédiások

Legujabb UFA hirdok!

Gigurtu kormányelnök:**A kormány legfontosabb célkitűzése a mezőgazdák és falvak életszínvonalának emelése****Két óra huszperces minisztertanács volt Bucarestiben**

Bucaresti. Ion Gigurtu miniszterelnök előtt a mezőgazdák népes küldöttsége jelent meg Ionescu-Sisesti, Mihai Berceanu és Solacolu ezredes vezetésével. A bizottság különböző kéréseket tárt a miniszterelnök elé. Kérték a kormány elnökét, hogy a mezőgazdasági termékek árait a lehetőség szerint ugyemelje, hogy a mezőgazdák módjuk legyen a számukra szükséges ipari termékeket megfizetni, ezenkívül a gabonakereskedelem és a forgalom szabályozása tekintetében is javaslatokat tettek. Gigurtu miniszterelnök a küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy a kormány legfontosabb programjainak ismeri a mezőgazdák és a falvak életszínvonalának emelését, a velük kapcsolatos problé-

mák legsürgősebb megoldását, mert az ő megoldásuk egyben az ország legfontosabb érdeke.

Bucaresti. Ion Gigurtu miniszterelnök elnöklése alatt szerda este 18 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács megvitatatta azokat az irányelveket, melyek a különböző tárcák ügykörébe tartozó racionalizálásra vonatkoznak az államélet új rendszerében. A minisztertanács meghallgatta a különböző miniszterek jelentéseit, különös figyelmet szentelve a nemzetgazdasági és pénzügyi tárcák részéről adott felvilágosításoknak, amelyek nyomán a szükségessé váló rendszabályok életbeléptetését elrendelték. A minisztertanács 20 óra 20 perckor ért véget.

Ion Baleanu ezredes, megyei prefektus sajtó-nyilatkozata a lakosság összességének harmónikus együttműködéséről**Mindenkinek egyformán rendelkezésére áll az új prefektus, akinek valami kérése vagy panasza van**

Szerda reggel fogadta dr. Baleanu Ion ezredes, Aradmegye prefektusa a helyi sajtó képviselőit, akik előtt röviden ismertette munkatervének elgondolásait. Előjáróban megemlítette a prefektus, hogy a jelenlegi közigazgatási szervezet keretén belül a megyefőnökök nem beszélhetnek önálló elképzelésekről és célkitűzésekről, mert hiszen egységes és általános kormányprogram végrehajtói, de ennek a kormányprogramnak végrehajtása természetesen sokban függ a helyi viszonyoktól, amelyeknek ismerete a helyes és célszerű megvalósítás záloga. Arad működését illetően a prefektus hangsúlyozta, hogy célja a békés termelő munka feltételeinek megőrzése.

— Áldás, béke, együttműködés — mondotta dr. Baleanu Ion ezredes, prefektus — ez az elgondolás, amely munkámban vezet. Főfel-

adatomban tartom itt Aradon, hogy örködjék a lakosság minden rétegének, különösen a román- és magyarság békés összhangja felett.

A továbbiakban arról beszélt a prefektus, hogy a Székelyföldről jött, ahol hivatali működése során valóban közvetlen kapcsolatot teremtett a hatóságok és a magyarság között és hogy a magyarság ottani vezetőivel személyi összeköttetéseket is tartott fenn.

— Minden zökkenőt el akarok kerülni — fejezte be nyilatkozatát Aradmegye új prefektusa. — éppen ezért mindenkinek rendelkezésére áll a prefektúra a kérések és panaszok elintézése ügyében. Híszem, hogy sikerül az összhang megteremtése, természetesen olyan módon, hogy a románság megőrizze méltóságát, amikor az itt-élő többi nemzetiségekkel való együttműködést keresi.

A jugoszláviai magyarság vezetőinek tárgyalásai a jugoszláv kormánnyal**A magyar kisebbség több időszerű kérdése volt a megbeszélések anyaga**

Belgrádból jelentik: Várady Imre dr. a jugoszláviai magyarság vezetője tegnap kihallgatáson jelent meg Cvetkovics jugoszláv miniszterelnöknek, akivel a jugoszláviai magyar kisebbségek több kérdését tárgyalta

meg. Utána Várady Imre dr. és Deák Leó dr. Behlics Nikola közlekedésügyi minisztert keresték fel és megtárgyalták vele a kisebbségek óhajainak minden részletét.

Csáky István gróf beszámolója a müncheni tanácskozásokról**„Magyarország minden téren azon államok mellett áll, amelyek eddig segítették ügyét” — mondotta a magyar külügyminiszter**

Budapest. (Rador.) Csáky István gróf magyar külügyminiszter a parlament két házának külügyi bizottsága előtt tegnap nagy beszámolót mondott a Münchenben lefolyt tanácskozásokról. A külügyminiszter beszámolójában hangzott, hogy feltétlenül szükséges a délkelet-európai békének megóvása és ugyanakkor elengedhetetlen a hidegvér is, hogy igazságos és tartós béke legyen Európának ezen a részén. Magyarország feltétlenül hisz barátaiiban és azok biztosítani fogják az ország jobb jövőjét.

— Remélnék — mondotta a külügyminiszter — hogy senki sem fog békés szándékaink elé akadályt gördíteni, de ha ez megtörténnék, akkor számolunk ezzel az eshetőséggel is. Lehetetlen — folytatta Csáky István gróf — hogy ne értsék meg azt a körülményt, hogy nemcsak Magyarországnak van szüksége a jószomszédi viszonyra, hanem a többi államoknak talán még fokozottabb mértékben. Magyarországnak nem akar lehetetlen dolgokat elérni, hanem olyan

raciónalis megoldást, mely barátságot teremt az ellenségeskedések helyébe. Magyarország minden téren azok mellett az államok mellett áll, amelyek eddig ügyét segítették és most egy újabb etapphoz vitték. Minden olyan tevékenység ellen harcolunk — fejezte be szavait Csáky István gróf — mely a köztiünk és a Németország közötti jóviszonyt meg akarja bontani, vagy ami ennek a baráti kapcsolatnak megbontására törekedne.

A külügyminiszter expozéjában a parlament külügyi bizottságának számos előkelő tagja jelen volt.

Elvi és jogerős döntéssel**A Legfelsőbb Számvevőszék megítélte egy esküt nem tett magyar vasutas nyugdíját**

Brassó. Több száz magyar nyugdíjas vasutast érdeklő ügyben hozott elvi jelentőségű és jogerős határozatot a Legfelsőbb Számvevőszék. Mint ismeretes, a főhatalomváltás idején a román államvasutak, a CFR, az összes magyar vasutasokat átvette a magyar államvasutaktól, a MÁV-tól. Ezek közül a vasutasok közül számosan nem tették le a hűségesküt és ezért az államvasutak igazgatósága fegyelmi uton elbocsátotta őket. A vasutasok elbocsátásuk után kérvényt intéztek a Központi Nyugdíjpénztárhoz és szerzett jogaik alapján nyugdíjazásukat kérték. A Központi Nyugdíjpénztár 20 éven keresztül következetesen elutasította a fenti kategóriához tartozó nyugdíjigogosultak kérését. Elutasító határozatát azzal indokolta a Központi Nyugdíjpénztár, hogy a vasutasok nyugdíjigvosultak kivizsgálására és a nyugdíjak esetleges folvósítására a Casei Muncii CFR, a Román Államvasutak Munkáspénztára illetékes. A Központi Nyugdíjpénztár pársoros illetéktelenségi határozatát csak elenyésző számlékban támadták meg az érdekeltek volt MÁV alkalmazottak. Legtöbb esetben tovább kérvényeztek a Román Államvasutak Munkáspénztárához és közben a Központi Nyugdíjintézet meg nem támadott illetéktelenségi határozata jogerőre emelkedett. Később ugyan megkísérelték az elutasító illetéktelenségi határozatot megtámadni a Legfelsőbb Számvevőszéknel, de a tárgyalások folyamán a vasutasok minden esetben elvesztették perüket, mivel a tárgyaláson a Központi Nyugdíjpénztár jogi képviselője mindenkor a „res judicata“-ra hivatkozva eredményesen kifogásolta a nyugdíjasok felbbezését.

Lőrincz Miklós brassói lakos, aki mint pályőr 14 esztendeig volt a MÁV szolgálatában, ügyvédje, Lőrincz Albert dr. brassói ügyvéd útján nem a Munkáspénztárhoz adta be kérvényét, hanem azonnal perrel támadta meg a Központi Nyugdíjpénztár elutasító illetéktelenségi határozatát. A nyugdíjas vasutas jogi képviselője beadványában rámutatott arra, hogy Lőrincz Miklós az 1929. augusztus 20-iki nyugdíjmódosító törvény 8-ik szakasza alapján jogosult az öt megillető nyugdíjra. Védence 14 évi állami szolgálata alatt mindvégig fizette a nyugdíjilletéket, majd a főhatalomváltás után is hivatalból levonták fizetéséből a nyugdíjilletéket. Hivatkozott Lőrincz Albert dr. arra a semmitőszéki határozatra is, mely kimondta, hogy az esküt nem tett vasuti alkalmazottak, kiket a CFR a MÁV kötelékéből vett át és azután eskütétel hiány elbocsátott, jogosan kérhetik nyugdíjazásukat a Központi Nyugdíjpénztártól.

Most érkezett le a Legfelsőbb Számvevőszék 308—1940. számú határozata, amely teljes egészében magáévá tette Lőrincz dr. jogi érveléseit és visszamenőleg megítélte Lőrincz Miklósnak a szolgálati ideje után járó nyugdíjat. Az elvi jelentőségű határozatot a Központi Nyugdíjpénztár jogi képviselője nem felbebotta meg és így jogerős.

Üzemzavarok Galati villanyvilágításában

Bucaresti. Hivatalosan jelentik: Ma reggel a galati-i villamosműveknél üzemzavar volt. P. Goma, a Dunarea de Jos tartomány kormányzója azonnal vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat megállapította, hogy a kár teljesen jelentéktelen és a víz és villanyáram szolgáltatás kiigazításánál működik.

FORUM filmszínház nyáron is nagy filmeket játszik! Tel: 20-10.

Ma szenzációs kettős premier.

I. A titokzatos ékszerlovaj

izgalmas gangsterfilm, Douglas Fairbanks Jr. és Valerie Hobson-nal.

UJ UFA háborús híradók! — Előadások: 5, 7.15 és 9.15 órakor. — 3-kor matiné olcsó helyárral

II. Tamadás a Földközi-tengeren

Minden idők legaktuálisabb filmje. Richard Greene és Nancy Kelly-vel.

3-kor matiné olcsó helyárral

Norvég városka bombázásának borzalmas részletei

Gyermekek és asszonyok százai estek áldozatul.

Oslóból jelentik: Az „Aftenposten“ című norvég lap hosszú tudósítást közöl a Narvicktól északra fekvő Djerwick norvég városkának az angolok által történt kegyetlen elpusztításáról. A norvég lap megrázó tudósításban beszámol arról, hogy 27 angol hadihajó több órán át bombázta a kis városkát, ahol békés polgárok lakóházai dőltek rommá az irózaos bombaüzben, közben pedig a legborzalmasabb tragédiák játszódtak le. A kétségbeesett lakosok, akiknek sorajban is szörnyű pusztítást végeztek az angol hadihajók bombái, a legkétségbeesettebb módon igyekeztek tudtul adni az angol hajók főparancsnokának, hogy a városkában nincs katonaság. Rongyokból fehér zászlókat készítettek a megadás jeléül, azonban a bombázás csak nem akart megszűnni. Ekkor egy férfi kétségbeesetten a tengerbe ugrott, egyik hadihajóhoz uszott és kérte a parancsnokot a tüzeles beszüntetésére. A parancsnok azonban még erre sem akart engedni, mire az illető még életben maradt egyetlen gyermekével a tengerbe akarta vetni magát. Ez hajtott és ez a drámai gesztus indította meg az angol flottaparancsnok szívét és végre megszűnt a kis városka ellen indított támadás, azonban közben asszonyok és gyermekek százai estek áldozatul a férfitalakosságból elesettek kivül Djerwick uccáján.

— ELLENŐRZIK A TÖZSDEÜGYNÖKÖK PETROLEUM-RÉSZVÉNY-FORGALMÁT. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium elrendelte, hogy azok a tőzsdeügynökök, akiknek közvetítésével petroleumrészvényeket vesznek a bucuresti-i tőzsdén, kötelesek minden délután 16 és fél és 17 és fél óra között a nemzetgazdasági minisztériumban bejelenteni, hogy kitől vették és kinek adták el a petroleumvállalati részvényt. A minisztériumban működő láttamozó bizottság az ügynök által benyújtott részvényt és az általa, valamint a vevő által aláírt valómást nyomban elintézi.

— Országos munkakamarai értekezlet Bucurestiben. Bucuresti, Csütörtökön, július 18-án, a munkaügyi minisztériumban Stan Ghitescu munkaügyi miniszter elnöksége alatt az ország összes munkakamaráinak elnökei tanácskozással gyűlnek össze. Ezen az értekezleten ismerteti a miniszter a kikiűdötték előtt azokat az új tendéket, amelyeket az államrendszer és a nacionalista kormány által megteremtett éra megkövetel. Az értekezleten a miniszteren kívül Caesar Rascanu és Tulea mérnök vezérttkárok is jelen lesznek.

— IRODALMI EST A MENEKÜLTEK JAVÁRA. Bucurestiből jelentik: Az ifjú román író-nemzedék egy nagy csoportja július 21-én, vasárnap a Comedia-színházban irodalmi estét rendez a menekültek javára.

— A MAGYAR KORMÁNY VISSZAKÖVETELI A FRANCIÁKTÓL A MUNKÁCSI-KÉPEKET. Budapestről jelentik: A magyar kormány közben fog larni a párisi hatóságoknál, hogy szolgálatassák vissza azokat a Munkácsi-képeket, amelyeket a békeszerződés értelmében letagoltak és amelyek most Párisban vannak kiállítva.

— MEGTARTJAK A HAGYOMÁNYOS SZENT ANNA-NAPI ZARÁNDOKLATOT RADNÁRA. Temesvárról jelentik: A temesvári Mária-radna-zarándokgyűlés most tartotta meg évi közgyűlését, amelyen elhatározták hogy ebben az évben is megtartják a hagyományos Szent Anna-napi zárandoklatot. Ez főleg a német ajkú hívek zárandoklata, míg a magyar katolikusok szeptemberben, Kisasszony napján szokták megtartani. A zárandoklategyesület már előzetesen kérte a zárandoklat engedélyezését és a királyi helytartóság engedélyezte a Szent Anna-napi zárandoklatot. A gyalogos zárandoklatok úgy a kegyhelyen, mint utközben is megtarthatták a szokásos ájtatosságokat. Szent Anna-napján, július 26-án különvonatot is indítanak a radnai kegyhelyre.

— A JÓZSEFFALVI GYŰJTŐIVEK ÜGYE. A Magyar Népközösség Kolozsvári Központjának Társadalmi Szakosztálya ezuton kéri az összes vidéki szervezeteket, hogy a még birtokukban lévő józseffalvi gyűjtőiveket elszámolás kíséretében a központi iroda címére hajadéktalanul beküldjen sziveskedjenek. Kéri továbbá mindazon társadalmi egyesületeket és lelkeseket, valamint a gyűjtést vállaló magánszemélyeket, hogy a birtokukban lévő ivateket a kibocsátó szervezetekhez, — vagy ha azokat a központiól kapták, — közvetlenül a központi iroda címére (Str. Brațianu 3. sz.) elszámolás kíséretében sürgősen sziveskedjenek megküldeni, mivel a gyűjtési határidő folyó évi július 15-én lejárt s az ivateket rövid időn belül a haróságoknak be kell szolgáltatassa.

— UJRENDszerű VILLAMOSMOZDONYOK GYORSTHEVONATOK VONTATÁSÁRA. Berlin. (Rador). Az AEG hőnigsdorij gyárában villamoslokomotivokat készítettek, melyeket gyorshevonatszerelvények vontatására használnak fel. Az új villamoslokomotivokat már üzembe is helyezték Ezeknek 6 tengelye van, súlyuk 120 tonna, 4200 lóerős motorral dolgoznak és sebességük 77 kilométer óránként. Mitán ezeknek a villamoslokomotivoknak igen hosszú távot kell befutniuk, villamosírákat alkalmaztak rájuk.

— Új főnököt kapott az aradi központi rendőrség bünygyi osztálya. Az aradi rendőrség bünygyi osztályán igen fontos személyi változás történt. Ugyanis néhány nappal ezelőtt helyezték el Aradról Marcu L. vius rendőrkommisszárt, az aradi rendőrség bünygyi osztályának főnökét és helyébe Rámneanu Marius, temesvári rendőrkommisszár kerül. A rendőrség bünygyi osztályának új főnöke eddig Temesváron az ottani állam-biztonsági hivatalban teljesített szolgálatot. Az új hivatali főnök székfoglalása hivatalos körökben nagy megelégedéssel kelt és őszinte várakozással tekintenek működése elé.

— A kismalmok tulajdonosainak küldöttsége a földművelésügyi miniszternél. A kismalmok tulajdonosainak küldöttsége kereste fel a földművelésügyi minisztert, akinek a küldöttség tárgyal emlékiratot nyújtottak át és ebben többek között a következő előterjesztéseket tették: 1. Vonják ki a paraszthalmokot a gabonaértékesítő hivatal illetékességének köréből és utalják a nemzetgazdasági minisztérium ügykörébe. 2. A malmok számára előírt súlyos alakítások megszüntetése és az eljárás egyszerűsítése. 3. Mindazon malmok tirsasztályozása, amelyeket kereskedelmi malmokká minősítettek, de nem tudnak ilyen feltételekkel működni. 4. Bizonyos felszerelési tárgyak felszerelésének megkönnyítése. 5. A gabonaértékesítő hivatal megszüntetése. A miniszter ízeretet tett az emlékirat alapján tanulmányozására.

Baiok „Széő Heléna“ körüi

Offenbach világhíri operettje, a „Széő Heléna“ nagy bonyodalom középpontjába került Budapestén. Arról volt szó, hogy a Vigszínház a margitszigeti szabadtéri színpadon szabadtéri előadászként felüljti, ja az operettet és már hetekkel ezelőtt megindult az ezzel kapcsolatos hírvérsi hadjárat. Változt főszereplőkkel akarták játszani az operettet, de az egyik tervbevetett női főszereplőt eltöltotta a szülészkamara a fellépéstől. Még ez sem lett volna baj, az elők. születek tovább folyták, ekkor azonban megszüdült a katolikus közvélemény és Capik Gyula veszprémi nűspök, aki az Actio Catolica szétosztályának országos elnöke, levelet intézett Hamvas Endre dr. erseki helytartóhoz.

A püspök azt írta levelében, hogy a darab a házasságtörés apotheozisa és az átúlozás nemcsak szójátékaival, kétértelműségével frivol, hanem mind szövege, mind színpadi beállításá meg ezentelű egyenes és súlyos ellentétben áll a katolikus keresztény erkölcsi elvekkel. A szabadtéri előadás a maga dus lehetőségeivel ezt az erkölcsellen tendenciát még fokozza. A püspök ezért arra kérte az érseki helytartót, hogy akadályozzák meg a darab előadását. Ennek a kívánságnak nyomatékot ad az a körülmény, hogy éppen most, amikor a magyar katolizmus Boldog Margit szentté avatását országos mozgalommal szorgalmazza, a róla elnevezett, nemmes hagyományokkal ékes szigetén alig 300 lépésre a szent királykissasszony látványomatól megszentelt romoktól a krisztusi erkölcsnek ilyen letörása ne történhessék meg.

Az érseki helytartó el is járt illetékes helyen az ügyben, de közben az egész eset tárgytalanává vált, mert a magyar helyigyminiszter az egész országra betiltotta a szabadtéri játékokat.

— NAGYVÁRADON IGAZOLÓ IRATOT KAPNAK AZ ÁLLAMPOLGARI PÖTÖSSZEIRAS SORÁN ELISMERT JOGU SZEMÉLYEK. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai városkázán befejezték az utólagosan felvett állampolgárok pötösszeírását. Ezzel kapcsolatban iljelékes helyen nyomban megtették a szükséges intézkedéseket, hogy az érdekeltek azonnal megkaphassák szükséges iratalkat. A polgármesteri hivatal tudatta a listába utólag felvett állampolgárokkal, hogy állampolgársági bizonyítványaikat, másolatlalt együtt, kérvény ellenében kézhez vehetik.

— KAKAO HELYETT PÖRKÖLT MOGYORO. Budapestről jelentik: Magyarország kakaókészlete teljesen fogytán lévén, az import pedig kizárva, a csokoládégyárak a kakaó helyettesítésével kísérleteztek. Most végkép elhatározták, hogy pörkölt mogyoróval kevert pasztórizált tejet használnak kakaó helyett.

— Tragikus rádiózás. Nagyváradról jelentik: Tegnap éjjel tragikus körülmények között hunyt el Nagy Lajos Decebal-uccai idős timár iparos. Nagy Lajos az éjszaka felkötötték, mert rádióját nem zárta el. A rendőr bement Nagy Lajos lakására, ahol beszélgetni kezdtek. A rendőr pár perc múlva nagy megdöbbenéssel fedezte fel, hogy a timármester eszméletlenül ül a széken. Rázní, ébresztgetni kezdte, behívta a szomszédokat, de Nagyon már nem lehetett segíteni: megölte a szíve. Nagy tragikus haláláról azonnal értesítették a hatóságokat.

Spanyolország szakított diplomáciailag Chilével

Barátságtalan magatartást tanusított a délamerikai köztársaság.

Madrid. (Rador.) Spanyol politikai körökben megállapítják, hogy a spanyol kormány, azért szakította meg a diplomáciai kapcsolatát Chilével, mert a chilei kormány nyilt támogatásban részesíti az új Spanyolország elleni akciót. A Spanyolországból odamenekült emigránsok állandóan durva támadásokkal izgatnak Spanyolország jelenlegi vezetői ellen, ugy a sajtóban mint a rádióban és népgyűléseken is. Az ilyen népgyűlések több alkalommal chilei államférfiak és hivatalos hatósági személyek jelenlétében folytak le. Mint hogy a spanyol kormány hivatalos tiltakozásai semmiféle eredménnyel nem jártak, a kormány kénytelen volt diplomáciai kapcsolatát megszakítani és képviselőit visszahívni.

Madrid. A spanyol kormány hivatalos jelentést adott ki arról, hogy Spanyolország miért szakította meg a diplomáciai összeköttetést Chilével. A hivatalos jelentés leszögezi, hogy a chilei népfrent és köztársasági párt állandóan vendéglül látta és támogatta a spanyolországi vörös menekülteket és ellenséges magatartást tanusított a nemzeti Spanyolországgal szemben. Legutóbb június 17-én egy nyilvános népgyűlés alkalmával sértegették a szónokok Franco tábornokot és a nemzeti Spanyolországot.

— PELLEGRINI VIRGILIO FOLYTATJA OLASZ NYELVŰ TANFOLYAMÁT. Tekintettel arra, hogy több irányból nyilvánult meg az óhaj, hogy a műltban megkezdett olasznyelvű tanfolyamát folytassák, Pellegrini Virgilio, a kiváló olasz vivőmester elhatározta, hogy szerdától kezdődőleg minden hétfőn, szerdán és pénteken folytatja a kezdők és haladók részére az olasz nyelv tanítását. Felvilágosításokat a jelzett napokon 6—7 óra között a Moise Nicotara liceumban lehet kapni.

— Új gyermeksztrák tünt fel a mozivászonon. Német Shirley Templenek hívják. Trude Stark a neve és már több filmen szerepelt. Legújabb filmjét egyenesen az ő számára írták. Címe: Erzsébet hercegnő Erzsébet magyar királyné gyermekkori éveit dolgozták fel ebben a történetben. Trude Stark óriási sikert arat a cimszerepben.

— Elveszett női kalap. A rendőrség ezuton hozza az érdekelte tudomására, hogy egy elveszett női divatkalapot találtak. Igazolte tulajdonosa átveheti azt a rendőrség katonaligyeosztályán (Sectia Militară) a 30. as számú szobában.

— Rendőrségi hírek. Ravasz Norbert, Josif Vulcan ucca 20. szám alatti aradi lakos feljelentést tett Pinter István, Consistoriu-ucca 27. szám alatti lakos ellen. A feljelentés szerint Ravasz július 6-án 2800 lei értékű öltömvét azzal a megbízatással hogy azt tisztítsa ki, átadta Pinternek aki azóia a ruhával együtt „eltűnt“. — A rendőrség előállította Mohács Lajos, Dr. Ioan Rațiu, ucca 13. szám alatti aradi lakost, mert az Péter Dezsőtől 400 lei készpénzt loott. Kihalgatasa után összes iratalkal együtt átkísérték az ügyészségre. — A rendőrség ugyancsak előállította Botici Aurel, General Coanda-ucca 38. szám alatti egyén: is, akiről kihallgatasa alkalmával kiderült, hogy július 16-án a piacon Veress Károlyné, Grivi-ucca 160. szám alatti lakosnőtől 35 leit lopott. Az elfogottat iratalkal együtt átkísérték az ügyészségre.

— Tersánszky J. Jenő: „Az én fiam“. Az ifjúságnak az öröme, a gondtalanságnak, az élet nagyfogalmokkal tel: első korszakának megragadó, remekbe-írt regénye. A könyvben a világhíri énekes mondja el a művészi pályán való elindulásának történetét, az iskolapadból való megszökésének miutásága és megható előzményeit. A két rossz diák története, akike: egy iskolát csiny alkalmu odakényszerít hogy erőnek erejével az osztály első tanulói közé kell emelkedniük, mindnyájunk ifjúságának, anulónapiainak kedves szorongásait, ártatlan bübözéseit, utólag megmosolyogtató, de akkor élet-halálfontosságú problémáit: állítja élénk, Tersánszky J. Jenő, aki iradalmunk egyik legeredetibb humoru, legzamatosabb magyarságu és egyben egyik legnagyobb jelentőségű képviselője, ebben a könyvben megragadó írói erényeinek mindegyikét megcsillogtatja Humor báji jókedv, az előadás frissesége, gyönyörű magyar beszédének „sillozása „Az én fiam“-at a mai magyar iradalom legelső remekeinek sorába emeli. Tersánszky J. Jenő: „Az én fiam“ c. regénye az Athenaeum kiadásában, szép kiállításban, díszes vászonkötésben 152.— lei minden könyvkereskedésben, Kérje az Athenaeum-újdonságok jegyzékét.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: HAJÓS gyógvszertár. Bulev. Regina Maria 9. KAIN gyógvszertár. Calea Banatului 1. NIEDERMAYER gyógvszertár. Str. Goidu-

Szigoruan tilos a rajzolás, festés vagy fényképezés katonai zónákban

A temestartományi királyi helytartóság közigazgatási rendelkezései

A temesi királyi széktartórástól 23.158—1940. szám alatt leirat érkezett az aradi közigazgatási hatóságokhoz. A leirat a nagyvezérkarnak a fényképezéssel, festéssel, filmzézéssel kapcsolatos rendelkezését közli, amelyre a belügyminisztérium 43.053—1940. számú rendelkezése értelmében a nyilvánosság minél szélesebbkörű eszközeinek felhasználásával fel kell hívni a nagyközönség figyelmét. A rendelet fontosabb intézkedései a következők:

A román állampolgárok az ország bármely részében fényképezhetnek, rajzolhatnak vagy festhetnek anélkül, hogy ehhez külön engedélyre lenne szükségük, feltéve, hogy figyelembe tartják a jelen rendelkezésben foglalt korlátozásokat. Az idegen állampolgárok az ország területén nem fényképezhetnek, nem rajzolhatnak és nem festhetnek. Idegen állampolgárságu filmfelvevők csak román filmvevőcsoporttal együtt dolgozhatnak, de kizárólag a propagandaminisztérium külön engedélyével. Kereskedelmi és propagandafilmeik készítését is előzetesen a propagandaminisztérium kell, hogy engedélyezze. Azok, akik filmzési engedélyt kapnak, kötelesek a filmzés helyén a katonai hatóságoknál jelentkezni és azok előtt az engedélyt bemutatni.

A jövőben az illusztrált, vagyis képes postalevelezőlapokat kizárólag a propagandaminisztérium adhatja ki, mint az egyetlen szerv, amely elbíráhatja, hogy ezek a levelezőlapok mit ábrázoljanak és felülbíráhatja azok technikai kivitelét.

A román és idegen filmriporterek csak a propagandaminisztérium által megszabott irányelvek szerint dolgozhatnak.

A román állampolgárságu, valamint az idegen turisták kizárólag csak a kereskedelemben forgalomban levő térképeket használhatják. Tilos 1:20.000 arányú és ennél nagyobb térképek használata. Azon magánzemlévek, vagy magánintézmények, amelyek katonai térképekkel rendelkeznek, kötelesek azokat tiz napon belül átadni rendőri- vagy csendőri hatóságoknak. Ez a rendelkezés az aktív tisztokra nem vonatkozik. Katonai térképek alatt az 1:300.000 mértékarányon aluli térképeket értik. A kereskedelemben levő térképek csak abban az esetben hozhatók forgalomba, ha azokat a propagandaminisztérium és a nagyvezérkar engedélyezte.

A filmeket csak az országban szabad előfívatni. Abban az esetben, ha valamely filmnek (néldául színes filmnek) előhívása technikai akadályokba ütköznék, a filmet előhívás végett külföldre csak a propagandaminisztérium küldheti el. Miután azok visszaérkeznek, levetítés előtt cenzurázzák őket. Bármilyen film levetítéséhez, még ha a vetítés lakáson is történik, rendőrségi engedély kell.

Tilos fényképezni, festeni, rajzolni, vagy filmezni az erődövezetben, a katonai övezetekben, kivéve a vásárokat, a parkokat, strandokat, feltéve, hogy azokon nincsenek katonai jellegű munkálatok. Tilos fényképezni a

petroleumvidéken, nem szabad lefényképezni a műértékeket, az állomások, vasúti vonalak, utak, kikötők, légikikötők, valamint katonai őrzet alatt levő helyek felszerelését, a hadsereg részére dolgozó gyárak felszerelését és raktárait, a katonaság által őrzött gyárakat, valamint mindazon helyeket, ahol tábla jelzi, hogy a fényképezés tilos, katonai egyégeket, fegyvereket, hadfelszerelést, hajókat, repülőgépeket és bármít, aminek lefényképezése káros lehet hadászati, nemzeti, kulturális, vallási és propaganda szempontból. A jövőben a vállalatok propaganda albumait a gyáraknál működő katonai bizottságok, vagy ezek híján a hadfelszerelési minisztérium lát-tamozza előzetesen.

Tilos a jövőben a városok és falvak uccáin a fényképezés. Idegen állampolgár nem tarthat magánál fényképezőgépet vagy filmfelvevőgépet és nem veheti ezeket kölcsön sem. Román állampolgárok nem adhatnak el és nem adhatnak kölcsön idegen állampolgárok-nak fényképezőgépet, vagy filmfelvevőgépet.

Mindazokat, akik a fenti rendelkezéseket nem tartják be, szigoruan megbüntetik.

A nagyváradi püspöki székes-egyház felszentelésének százhatvan éves iordulója

Lélekiemelő, bensőséges ünnepe volt Nagyvárad és a széles környék katolikusainak. Most ünnepeit meg ugyanis százhatvanadik évfordulóját annak, hogy a püspöki, kéttornyu székesegyházat felszentelték. A templom építését gróf Csáky István püspök határozta el az 1720-as években. Annak alapjait azonban ünnepélyes keretek között csak gróf Forgách Pál püspök tette le 1752-ben. Forgách püspök a templom építéséhez Milánóból hozott építész, egy művezőt és huszonnégy munkást. Rómában öntetett harangot, mely 4130 font súlyu volt és amelyet a világháboruban hadicélokra vittek el. Ugyancsak Rómában rendezte meg a főoltár képét is, amelyre csak előlegül ezer aranyat adott. A templom építését 1780-ban fejezték be, Forgách püspök tervei szerint, de az eredetileg tervbe vett oszlopos előcsarnok és monumentális kupola elmaradt. A székesegyház belső falai száz éven át fehérén állottak, mindössze a középső kupolát díszítette Schöpf János Adám bécsi képirónak Krisztus mennyei dalát ábrázoló, remekbe készült freskója. 1878-ban látta el a fehér falakat Storno Ferenc festő stilszerű falfestményekkel. A felszentelést 1780 június 25-én Kolonics László erdélyi püspök vezette. Ennek a felszentelésnek a százhatvanadik évfordulója volt vasárnap. Az ünnepélyes alkalomra a városi és messze vidéki hívők zsugfolásig megtöltötték az öreg templomot. A főpapi misét Bröstel Lajos apátkanonok celebrálta.

SPORT KÖZLÖNY

A Biroul Federal tárgyalja a Nemzeti Bajnokság A) és B) osztályának beosztását

Bucuresti. A tegnapi nap folyamán visszatért a fővárosba Iuga Liviu dr. szövetségi főtitkár, aki az újságírók előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A Biroul Federal ülését a jövő hét kedjére hívjuk össze. Az ülésen minden aktuális kérdésről tárgyalni fogunk. Az előzetes megbeszélések alapján a véleményem, hogy a Biroul Fede-

ral fontos döntéseket fog hozni a nemzeti bajnokság A) és B) csoportja ügyében.

— A B) divízió kérdésében előreláthatólag úgy fognak dönteni, hogy ez a bajnokság két csoportban 12—12 résztvevő csapattal fog megindulni. A Biroul Federal ülésén meghatározzák, hogy a Comitutul Federal ülését milyen időpontra hívják össze.

A Rapid FC készül a Ferencváros elleni kupadöntőre

Bucuresti. Annak ellenére, hogy a kis Középeurópa Kupa döntő időpontja nincs még megállapítva, az FC Rapid szorgalmasan készül a Ferencváros elleni összecsapásra és edzéseit nem szakítja félbe. Bucurestiben arra számítanak, hogy a kis Középeurópa Kupa döntőjét nem augusztus hónapban, hanem még júliusban az utolsó vasárnapon lejátszák. Az FC Rapid minden eshetőségre készen tréningeket tart Auer edző-játékos vezetése mellett.

A selejtező mérkőzések augusztus elsején kezdődnek

Bucuresti. A Biroul Federal a nyári szünet után rövidesen megtartja első ülését. Ezen fontos határozatot fognak hozni a selejtező mérkőzések megtartása ügyében. A kiszivárgott hírek szerint a selejtező mérkőzések augusztus elsején kezdődnek.

O Sipos román állampolgárságot kér. Bucuresti. Az FC Rapid kitünő zágrábi származásu jobbszélsője, Sipos, román állampolgárságért folyamodik. Amennyiben elnyeri a román állampolgárságot, ugy szerepelhet a válogatott csapatban is.

O Az országos ifjúsági labdarugóbajnokság döntőjébe a constantai Victoria is bekerült, amely Brassóban a Soimij ifjúsági csapatát 6:1 arányban győzte le.

O Hat új atlétikai rekord Bucurestiben. A vasárnapi kerületi atlétikai versenyen szép eredményeket értek el a fővárosi atléták. Dinu Cristea a 15 km-es síkfutásban 52 perc 0,6 mp.-cel, 20 km.-en 1 óra 11 perc 56,5 mp.-cel, az egyórás futásban pedig 17.117 méterrel állított fel új országos rekordokat. Talmaciu az 500 méteres síkfutásban 1 perc 09,8 mp.-cel javította az országos ifjúsági rekordot, végül a Viourol Dacia 4x1000 méteres síkfutó váltója fejezte be a rekordsorozatot 11 perc 30 mp.-cel. (Fatu, Lakatos, Sucitu, Talmaciu). A régi rekordot a KAC tartotta 11 p. 42,6 másodperccel.

O Elmarad a Németország—Litvánia válogatott mérkőzés. Kaunasból jelentik, hogy az augusztus 11-re tervezett Németország—Litvánia válogatott mérkőzés elmarad. A mérkőzést egy későbbi időpontban fogják lejátszani.

O A Ferencváros megkapta a romániai utazásra az engedélyt. Bucuresti. A szövetség már megszerezte a Ferencváros beutazási engedélyét. Így most már csak a döntő időpontjának kitzése szükséges és ebben az esetben már semmi akadály nincs a nagy érdeklődéssel várt Ferencváros—Rapid mérkőzés megtartásának.

O Az olasz labdarugóbajnokság október 6-án fog kezdődni a kiadott műsor szerint.

O Sárosi dr. dicsérete. Az egyik budapesti lap írja: „Dr. Sárosi Györgv jelszava: Tanulni! Tanulni! Nemcsak a futballpályán, hanem életpályáján is. „Gyurika” érettségizett, elvégezte az egyetemot, doktorált, BSZKRT szakvizsgát végzett, most pedig sikeresen letette az ügyvédi vizsga első részét, szeptemberben pedig kész ügyvéd lesz. A mult héten, mint ügyvédjelölt, egy fontos pert nyert meg a BSZKRT-nak. Tárgyalás után a bíró nevetve mondta: — Sárosi védőbeszéde felért három ragvogó göllal.”

O Büntet a cseh labdarugószövetség. Prága. Hirt adtunk már arról, hogy a cseh labdarugókupa döntője súlyos botránvba fulladt. A cseh szövetség most foglalkozott az esettel és elsőfokon Ceh, Randa és Mourek játékosokat, továbbá Malkowski bírót bizonytalan időre felfüggesztette működési joguktól.

Viszonzómérkőzést kért és kapott Frankfurtban a román labdarugószövetség

Frankfurt. A vasárnapi nemzetközi mérkőzés után a román szövetség újabb viszonzómérkőzésre hívta meg Németország válogatottját Bucurestibe. A németek a meghívást elfogadták és így az előreláthatólag óriási érdeklődést kiváltó mérkőzésen a román csapat elégtételt vehet magának. November 8-ikát, vagy 10-ikét ajánlották fel időpontul a németeknek, akik e héten döntenek az időpont fel-

Borzalmas gyilkosság Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Páratlanul vakmerő gyilkosság történt Bucurestiben a Cariazi-uca 24. számú házban: ismeretlen tettes meggyilkolta Sija Oprescu Brichila 71 éves asszonyt, egy végrehajtó nyugdíjas özvegyét. A konyhában arccal a földre hajolva, hatalmas vértócsában találták rá a szerencsétlen matróna holttestére. A gyilkos — aki az ablakon keresztül hatolt a lakásba, — egy konyhakéssel nyolc erőteljes ütést mért az idős asszony fejére. Az első ütés már halálos volt: a kés pengéje egészen az agyvelőig hatolt. A bucurestii rendőrség teljes erővel folytatja a nyomozást, hogy a szörnyű gyilkosság tettesét, — aki menekülése előtt feldúlta az egész lakást, — mielőbb kézre kerítse.

KOZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

50-100 százalékos kárt okozott a Hegyalja szőlőtermésében a peronoszpóra és a lisztharmat

Elemi csapásként sujtotta a súlyos veszedelem az aradvidéki szőlőtermelőket. — A kedvezőtlen időjárás következménye a nagy kár

Adóleírás iránti előterjesztést tett a szőlészeti szindikátus a miniszteriumnak

Az idei kedvezőtlen időjárás rendkívül súlyosan befolyásolta a szőlőtermés várható hozamának alakulását. Aradhegyalján a gazdaközönység a rossz terméskilátások hatása alatt áll, ami érthető is, mert a kedvezőtlen időjárás valószínűleg csapásként sujtotta a vidéket. Érdeklődünk dr. Ispravnic Sever szenátornál, a szőlészeti szindikátus elnökénél a helyzetről és kérdéseinkre a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Aradhegyalja szőlőtermelését súlyos csapás érte: idén, a kedvezőtlen időjárás következtében veszedelmes módon elszaporodott a peronoszpóra és a lisztharmat. Hiábavaló volt a permetezés, hiábavaló volt a gondos munka, mert a napjában többször is megismétlődő eső lemosa a permetezőanyagot, még mielőtt hatásossá válhatott volna. Muszka különösen sokat szenvedett. Magyaraton a termés nagyrészt pusztította el a veszedelem. Gyorokon ugyanez a helyzet. Világosan a várható termés fele pusztult el. Ménesen, Páloson és Barackán talán nem olyan súlyos a baj, de itt is komoly károk mutatkoznak.

— A Bánság területén ugyancsak súlyosak a károk és helyenként a munkát is beszüntették, a munkásokat pedig elbocsátották. Olyan nagymértékű a lehangozottság, hogy a szőlőkben nem is dolgoznak. Különben ez a Hegyalján is előfordult néhány esetben.

— A menthető megmentése érdekében gyakran kell permetezni a fürtöket 1.20-1.50-es kéksóoldattal, amibe poliszulfurát kell keverni. Az időjárás alakulásától még sok függ, bár az elszennvedett károkat már nem lehet helyrehozni.

Már eredetileg is kedvezőtlenek voltak a terméskilátások és mindössze a tavalyi hozamnak felére lehet számítani, a fellépő veszedelem következtében azonban a termés csak a tavalyi mennyiségnek negyedére tehető. A termésben okozott károk 50-100 százalék között váltakoznak, de vannak helyek, ahol a vesszőt is megtámadta a baj és ez azt jelenti, hogy még a jövő évi termés is az idei veszedelem hatása alatt áll majd.

— Az árak általában tartottak, de még így sem érik el azt a színvonalat, amiről azt lehetne állítani, hogy a termelők szempontjából kielégítő. A komerc-borokért már 1.10-1.20 leit is adnak maligánonként, jobb borok ára literenként 12-15 lei között váltakozik, a fajborok ára pedig 20 lei körül mozog. A kereslet azonban inkább gyengébb minőségű, olcsóbb borok iránt nyilvánul meg. Az eladók általában tartózkodók, az árak emelkedő irányzatot mutatnak.

— Tekintettel az elemi csapásnak tekinthető súlyos károokra, a szindikátus az országos szőlővetségi utján már lépéseket tett a miniszteriumnál, hogy a földadót és a hektáronkénti adót a károsultaknál töröljék. Ez a leírási lehetőség ugyan a törvény szerint jég- és fagykárok esetére vonatkozik, azonban tagadhatatlan, hogy a törvényhozók célja minden elemi csapás jellegével mutatkozó tömeges kár esetén való segítségnyújtás volt s mivel az Aradhegyalja súlyosodó baj az időjárás kedvezőtlen alakulásának következménye, remélhetőleg a kormány eleget tesz az előterjesztésnek és bizottságot küld ki a károk százalékszerű megállapítására, hogy az adóleírás ebben az arányban eszközölhesse.

— Tudnivalók a mezőgazdasági munkások csoportos utazásáról. A vasút vezérigazgatósága úgy intézkedett, hogy olyan esetekben, amikor munkáscsoport kisebb csoportja többiben visszautazik arról a helyről, ahol dolgozik utazásuk a helyi előjárás, a gazdasági tanácsosság, vagy a mezőgazdasági kamara eseteként kiállított igazolványa alapján történhetik az az utazással, hogy az utasok száma nem lehet ötnel kevesebb. Nehogy idegen személyek utazhassanak ezzel az igazolvással, mellékelni kell az eredeti igazolvány másolatát, a teljes munkáscsoport névsorának másolatát és a kisebb csoport tagjainak névsorát, amelynek az eredeti névsorban is szerepelnie kell.

KOZGAZDASÁGI HIREK

M. Gr. Romascanu technikai tanácsos megbeszéléseket folytatott az érdekeltek képviselőivel az országban forgalombahozott felvágottfélék árának megállapításáról.

G. N. Leon dr. tanár, nemzetgazdasági miniszter és átmenetileg a pénzügyminiszterium vezetője, fogadta Svájc bucaresti követét és Svájc gazdasági bizottságát, amelynek tagjai kereskedelmi tárgyalások végett érkeztek Romániába.

Megbeszélések folynak a gazdasági lelegyi miniszteriumok együttműködésének megerősítéséről. Tervek készülnek az együttműködés irányelveinek részletes meghatározásáról.

A pénzügyminiszterium rendeletet hozott nyilvánosságra, amelynek értelmében állás füzantatók hatálya megszűnik Mihail Bomba, a legfőbb számvevőszék tanácsnokának a letéti pénztárhoz vezérigazgatói minőségben szóló megbízása.

Oh. Badea szeszjövédéki és illetékügyi vezérigazgatót szolgálati érdekből a letéti pénztárhoz helyezték át. Balla Balla elsőosztályú igazgató, pedig megbízták a szeszjövédéki és illetékügyi szolgálat vezérigazgatói teendőinek ellátásával.

Az államvasutak vezérigazgatóságán felfüggesztette a közvetlen áruforgalmat úgy a vonal, mint a halóközlekedés viszonylatában. Reni Ismail, Chilla Nouă és Valcov kikötőivel.

A TERMÉSZET ÉLETE

A madarak élete és hivatása

Kedves olvasó! A madarak élete oly lenyűgözően szép, tanulságos és hasznos, hogy szükségességét láttam annak, hogy röviden vázolja kedves olvasóim előttem a madárvilág egy-egy falcsoportjának érdekes életét. Teszem ezt azért, hogy a természet eme gyermekait hátha közelebb hozom az emberi szívhez, az ő hasznos életük megismertetése révén.

A madarak élete az év minden szakában változó. Kezdődik a madarak tavaszi vonulásával a természet életében való elhelyezkedésével, családaparaszttal. Az új nemzedéknek a természet életében való heillesszkezdésével. És folytatódással a további nyári munkájukkal. Egyes falcsoportnál végződik az őszi vándorlás időszakával. Amidőn is a mérsékelt klímák alatt költő madarak egy jókora része, hogy fajtát és életét fenntarthassa, a hideg beállta elől melegbe tájakra kénytelen vándorolni, hogy ott átteleljen és az ott élő madaraknak segítségére legyen a természet mérlegének egyensúlyba való tartásánál.

A madárvilág egy részének az élete úgy van berendezve hogy a telet a szállóhelyén, vagy annak vidékén tölti. Ezek azok a madarak, amelyek télen is láthatók lakhelyeink közelében. A madarak testalkata formája, színe és szokása aszerint alkotódott, ahogy az élettere azt megkívánja.

Szemlénket kezdjük el a levegőben élő madarak köréből. A levegőben röpködő rovarvilág ellensúlyozói a fecskék. Minden vidék típusnak és a levegőreteg magasságának megvan a maga fecsketípusa. Az előbbi jellegzetes fecsketípusa a mi népszerű füstifecskénk, melynek segítőtársa a levegő alsó rétegében szőlőfajtot teljesítő molnár, vagy gatyásfecske. Ez a két fecsketípus van hivatva a sikság és az alacsonyabb levegőrétegekben röpködő rovarvilág sorait megtizedelni. Segítőtársaként mellélik adatott a lévnyek számát, a falat, az árgiblicsek és estői szorgalattételeire a bőregek fajtát.

A hegyes vidéknek e két fecsketípuson kívül szintén megvan a maga fecsketípusa, a sárlós, vagy szíri, és partifecskék személyében ismerjük a fecskék hasznosságát és tudjuk azt is, hogy csak a repülő rovarokat vannak hivatva összefogdosni. A levegő alsó rétegében ezt a munkát leggyakrabban a molnárfecskék és a partifecskék végzik. A magasabb légrétegekben az erősebb és jobban repülő füstifecske az ur. Míg egész ént, sokszor 3000 méter magasságig is, a madárvilág leggyorsabb repülője a sárlós, vagy szíri fecske vadászgat. Ezek a magasan repülő fecskék csak fészkekről és a fiókáik elegezése idején ereszkednek alá, vagy az esetben, ha a légnyomás a rovarokat az alsó légrétegbe kényszeríti. Ellenségeik a kisebb fajta, gyors repülő nemes sólymokban kerülnek ki, melyek közül a csinos kabasólyom az, amely kivételes körülmények között a vámtól. Fészkeiket az életereükön találhatjuk, arra alkalmas helyeken építik, pl. vármok falüregeibe, sziklás hegyek meredek oldalaira, repedéseibe folyóvíz, szakadékos partoldalak üregébe, árnyékot arra alkalmas helyére, fajok szerinti szokásukhoz híven.

A levegő rendőreinek rövid ismertetése után, szálljunk alá a talaj felszínén élő madarak közé, kiknek hivatása a talaj életének elmozdítása, a mezőgazdasági szennyező elszaporodásának ellensúlyozása és a növények, re káros rovarok pusztítása. Elsősorban említezzük meg a tyukszerű madarakról. Pl. a pusztákon élő legnagyobb madarunk a juvak, reznek. Süket fajt, nyír fajt, fácán, pusztai és a talpas tyúkfélek, fogoly, fürt, császármadar és a harts. Ezek a tyukszerű madarak hivatása a hommagvak összeszedése. A növények ritkítása, gyomlálása. És a növényekre nézve káros rovarok pusztítása. De tekintettel az ő nagykiterjedésű életereikre bizonyos időközönként segítségükre jönnek egyéb kisebb és nagyobb madárfajok is, pl. a vetési varjúk, csókák, seregélyek népes csoportjai. A daru, a gólya, a vadludak, a nécske, a pacsirta, a galambok stb. népes csoportjai is, melyek egy-egy segítségükre elősegítik a talaj és a növényvilág életét, melyek viszont nekik életereiket biztosítanak. (Folytatjuk). BIRÓ PÁL

Rádióműsor

— Romániai előadások. —

CSUTORTOK, JULIUS 18.

Bucuresti. Radio România. 13: Időjelzés, kulturális közlemények, vízállásjelentés, művészeti, sport és különféle közlemények. 13.20: A rádió zenekara. 14: Hírek. 14.30: A zene folytatása. 15: Közlemények. Radio România. 19.50: Hírek magyarul. Bucuresti. Radio România. 20: Időjelzés. Oh. Mugur előadása. Mozartról. 20.15: Mozart-művek lemezek. 20.40: Hírek. 21: Mozart-művek lemezek. 22: Hírek sportközlemények. 22.20: Hírek a kiülőfré franciául, németül, olaszul és angolul. 22.40: Mozart-művek lemezek. Budapest. 13.10: Weidinger-zenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Lakatos cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Rusz nyelvű előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 19.45: Tánclémezek. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 20.45: Lemezek. Részletek Verdi: Rigoletto című operációjából. 21.10: Hangjáték. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Katonazenekar. 24: Hírek németül, olaszul, angolul, francia és esperantó nyelven. 0.25: Farkas cigányzenekara. 1.05: Hírek.

A gyapjuszállításához szükséges kísérőjegyzék kiállítása

A gyapju forgalombahozatalával kapcsolatban a pénzügyminiszterium forgalmiadó igazgatósága 128.695-1940. szám alatt rendelkezést adott ki és eszerint azokat a szabadforgalmi jegyeket, amelyek az 50 kilónál nagyobb gyapjuszállításokhoz feltétlenül mellékelendők, ha a gyapjút a termelőtől a gyűjtési központhoz szállítják, az adóhivatalok állítják ki. A gyűjtési központból a gyárba szállított áruk esetében a szabadforgalmi jegyet a mezőgazdasági szindikátusok szövetségénél állítják ki, de a kiállítás munkáját a helyi adóhivatali szervek végzik. A termelő által közvetlenül a gyárba küldött mennyiségre a szabadforgalmi jegyeket csak az adóhivatal állíthatja ki. Ha a szállítást a mezőgazdasági szindikátusok szövetségével is ellenőriztetni kell, a szindikátus az adóhivatal által kiállított szabadforgalmi jegyet látja meg, anélkül azonban, hogy más szabadforgalmi jegyet is kiállítana, mint annak a gyapjúnak esetében, amelyet a gyűjtőhelyről szállítanak a gyárba. Az adóhivatal szabadforgalmi jegyeket csak azok részére ad ki, akik igazolják, hogy szabályszerűen jutottak a szállításra kerülő gyapjuhoz. Ez az igazolás a mezőgazdasági szindikátusok szövetsége által kiállításra kerülő bizonyítvánnyal történik. A forgalmi adót, amelyet a termelőnek a szállításra kerülő gyapju után le kell rónia, a mezőgazdasági szindikátusok szövetsége hajtja be és befizeti az adóhivatalhoz. Az adóhivatalok tehát a gyapjút szállító termelők részére kiadják a szabadforgalmi jegyet, anélkül, hogy a gyapju után esedékes forgalmiadó összegének lefizetését követelnék.

— Gyapjút rakodók a „Sulina” Isztambulban. Isztambulból jelentik: A Romániával kötött kereskedelmi egyezmény értelmében a közeljövőben nagyobb mennyiségű gyapju behozatala várható. A Sulina nevű hajó Isztambulban van, hogy ott gyapjút rakodjon.

— Ülésezett az országos fabizottság. P. Nemoianu államtitkár elnöklétével ülésezett az országos fabizottság, amelynek ülésén Pe re Ioan és Valeriu Dinu vezetőikárok, valamint Grozescu, Nedelcovici és Zeicu igazgatók vettek részt. Napirenden a faellátás kérdései szerepeltek. A bizottság csütörtökön ismét ülésezik.

Legújabb jelentéseink:

Megegyezés London és Tokió között a Burmán át történő hadianyagszállítások ügyében

Tokióból jelentik: Hivatalosan közlik, hogy a japán külügyminisztérium és a tokiói angol nagykövetség között egyezmény jött létre, amelynek értelmében Burmán keresztül háromhavi időtartamra felfüggesztik Kína számára hadianyag, fegyver, petrolium, vasutépítési anyagok szállítását. (Rador.)

Tokióból jelentik: A maláji szigetek főkor-

mányzója közölte a nyilvánossággal, hogy Anglia békeközvetítésre vállalkozott Japán és Kína között. A japán külügyminisztérium beavatott köréből szerzett értesülés szerint egyelőre kizártnak látszik minden kibékülés Kína és Japán között, de ettől függetlenül, Anglia békeközvetítését e téren Tokióban semmiképpen nem vehetik figyelembe.

Újrendszerű ismétlő ágyúkkal szerelték fel a brit hajókat

Londonból jelentik: A Daily Telegraph tengerezteti szakértője azt jelenti, hogy a brit hadihajókat és kereskedelmi hajókat különleges szerkezetű ismétlő ágyúkkal szerelték fel. Ezen ágyúk mindegyike nyolc csövel rendelkezik és az 1 kilo-

gram súlyú lövedékeket hihetetlen gyorsasággal lövik ki. Ez az új tífkos fegyver erős védelmet biztosít az ellenséges légi támadások ellen. (Rador.)

Amerikai protektorátus az európai országok délamerikai birtokai felett

Washington. (Rador.) A Santiago de Chileből érkező hírek szerint az Egyesült-Államok kormánya memorandumot juttatott el a chilei köztársaság külügyminiszteréhez és ebben hangsúlyozta, hogy a közép- és délamerikai európai birtokokat protektorátus alá kellene helyezni. Washingtoni körökben úgy tudják, hogy az amerikai kormány más államok-

ban is tapogatózik, hogy milyen magatartást tanúsítanak a javaslat iránt. A külügyi hivatal mit sem tud arról, hogy formális jegyzéket juttattak el a chilei kormányhoz, azt azonban nem tagadják, hogy az Egyesült-Államok chilei követe értekezett ez ügyben a chilei kormánnyal.

Japán nem tűr beleszólást ügyeibe

Newyork. (Rador.) Megbízható értesülések szerint Amerika diplomáciai jegyzéket intézett Angliához és Japánhoz, amelyben közli, hogy nem engedheti meg azt, hogy Burmán keresztül elzárják a szállítási lehetőségeket az USA számára.

Tokióból jelentik: A japán sajtó egyöntetűen visszautasítja, Cordell Hull amerikai külügyi ál-

lamtitkár azon kijelentéseit, amelyekkel a francia Indo-Kínán át történő szállítások ügyében befolyásolni igyekszik Japán álláspontját. Japán hivatalos körök leszögezik, hogy ez a kérdés az USA-t egyáltalán nem érdekli és Japán nem tűr sem Amerikától, sem más államtól beleszólást ügyei vitelében.

Németellenes támadások a tuniszi rádióban

Páris. (Rador.) Párisi német körök felháborodással veszik tudomásul a tuniszi francia adóállomás arab bemondásait, amelyek állandóan súlyos kitételeket tartalmaznak Németország ellen. Ugyanezek a körök megjegyzik, hogy még élkén visszaemlékeznek arra, milyen élesen ítélték

el Tuniszbán az angol flotta oráni támadását a mítsemsejtő francia hajóegységek ellen és megjegyzik, hogy a német türelemnek is vége szakad egyszer az állandó németellenes kirohanások hallatára, amik a tuniszi francia adóállomásokról az arabnyelvű közlések során elhangzanak.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1988 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

LAKÁS

Központban egy lépcsőházi, különbejáratu, butorozott szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóban.

Kétszobás, balkonos garconlakás, lépcsőházi bejárattal augusztus 1-re kiadó. Bul. Elisabeta 37. 3224

Négyosztós, balkonos, összkomfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Bul. Elisabeta 37. 3225

Egyszoba, konyha, fürdőszoba, előszoba és kamrából álló modern lakás kiadó. Bul. Carol 50.

Horia-ucca 3. (volt Szántay-palotában) négyosztós, modern lakás minden melékkel felszerelve. II emeleten augusztus 1-re, kétszoba, elő- és fürdőszobás, erkélyes, modern garconlakás I emeleten szeptember 1-re kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 3205

Kiadó augusztus hó 1-re egy háromosztós, uccal, modern kislakás, nagyon olcsón. Str. Cuza Vodă 33. 3160

Str. Mocioni 20. szám alatt négyszobás, modern lakás terrasszal azonnalra is kiadó. Érdeklődni lehet Piata Mihai Viteazul 11. szám alatt.

VÉTEL - ELADÁS

Megvételre keresek modern ebédlőt és hálószobát. Cimeket a kiadóba kérek. 3223

Brilliansgyűrű, 2 és fél karát, brillians függő, 1 és fél karát, sürgősen eladó. Tempo bizományi üzlet, Fischer Elizapalota.

21 drb. yorkshire hizó, 180 kg. átlag, eladó. Bisztriczky, Ghioroc. 3222

Szép és jó gyümölcsöt

betűzéshez is csak

Wagnernénál

vehet. Minorita templommal szemben

Épületfa, kerítésanyag, téglák, cserép, mész, cement, előnyösen és kedvező feltételekkel beszerezhető Farkas Jenő építőanyagtelepén. Calea Vlaicu 135. 3229

Eladó egy kéthengeres komplett álló benzínmotor, „Lister” angol gyártermény, 15 HP, kocsira felszerelve, cséplésre alkalmas, ugyszintén egy 6 HP „Lister” álló benzínmotor, Fratii Burza S. A. Arad. 3221

Jókarban levő takaréktűzhely, ruhaszekrény, asztal, olcsón eladó. Str. Mărăseti 41. 3220

Helyszüke miatt különféle hasznos berendezési tárgy, butorok, képek, sürgősen eladók. Str. Turnului 1. I. em. ajtó 4. 3214

Eladók alkalmi áron, alig használt, nagyon szép női nyári ruhák, egyes butordarabok, fagyfaligép, stb. Cim a kiadóban. 3155

Keleti összekötők, Singer varrógép, festmények, nagy ebédlőszőnyeg, kelim asztalterítő, diványpárnák, dohányzóasztalok eladó. Megtekinthető 10-12-ig és délután 5-7-ig. Str. Moise Nicoară 9-11. I. 8.

Bőröndök, keleti és belföldi szőnyegek, összekötők, nagy ebédlőszőnyeg, 2 darab kelim asztalterítő, festmények, eladók. Str. Moise Nicoară No. 9-11. I. emelet.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

LONDON. Malski londoni szovjet nagykövetség szerdán hosszas megbeszélést folytatott Buttler külügyi államtitkárral.

London. Az angol alsóházban Buttler külügyi államtitkár egyik képviselő kérdésére, hogy érvényben van-e az Anglia által Romániának nyújtott szavatosság, így válaszolt:

— A román kormány Julius elselén nyíltan kijelentette, hogy lemond a múlt év áprilisában nyújtott angol-francia szavatosságról. Az angol és francia kormányok ezt a biztosítékot egyoldalúan adták meg. Ilyen körülmények között az angol kormány nem tartja magára nézve kötelezőnek a szavatosságból folyó bármely kötelezettséget.

RÓMA. Az olasz hadügyminisztérium az aratási munkálatok elvégzésére nagyobb szabadságajásokat engedélyezett.

DAMASKUS. A szíriai frontról érkező jelentések szerint Haifának az olasz repülők által történt bombázása az arab lakosság körében nagy lelkesedést váltott ki. Damaskus és Beyruth utcáin a tüntetők között még francia uniformisba öltözött egyének is résztvettek. Libanon és Palesztina felől láthatók voltak azok az óriási füstfelhők, amelyek a bombák által felgyújtott gyárak és az ugyancsak bombáktól kigyulladt 50 óriási petróleumtank tüzeiből keletkeztek. Megállapították hogyha a tüzveszély kitörésekor a szél ellenkező irányban fújt volna, Haifa egész városa a tűz martalékává vált volna.

SZÓFIA. Popoff bolgár külügyminiszter szerdán újból fogadta a szófiai német és olasz nagyköveteket, akikkel hosszasan tanácskozott.

HAVANNA. Kuba elnöke azt javasolta Rooseveltnek, hogy valamennyi amerikai állam részvételével az amerikai partvidék védelmére az Atlanti-óceánon közös hajóoroszolgálatot létesítsenek. Valamennyi őrhajó egységes parancsnokság alatt állana. Ugyanakkor az ebben a szolgálatban résztvevő tengerészek számára tengerészeti iskolát alapítanának.

SANGHAI. Az angol kormány a Sanghaiban lévő Molles angol hajózási társaságot felszólította, hogy 6 órásgőzöst, 18 közép-gőzöst, összesen 140 ezer tonnatartalommal nyomban szolgáltatson ki a távolkeleti angol tengeri hatóságoknak. A rendelkezést azzal magyarázzák, hogy a kínai vizeken szolgálatot teljesítő angol parti őrhajóegységek tonnatartalma egyre csökken. Értesítés szerint több más angol hajózási társaság is hasonló utasítást kapott a londoni kormánytól.

Alig használt, mély gyermekkosci eladó. Cim: Margel, Str. Desseanu No. 7. 3217

INGATLAN

Szántóföldek a város mellett és ségái szőlőskert, olcsón, kedvező feltételekkel eladó. Érdeklődni: Calea Vlaicu 133. 3218

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsődleges betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul Carol 46. (Lakás ugyanott) Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFÉLEK

Butort, szőnyeget, írógépet, kasszát, ezüsttárgyakat, antik ékszert veszek állandóan a legmagasabb áron. Keresek megvételre olcsó zongorát és pianót. Zálogcéduláját olcsón hosszabbítjuk, előleget nyújtunk. Tempo, Fischer, Elizapalota. 2997

I. Haas

ingatlanforgalmi iroda
Bul Dragalina 9.

Ingatlanok, házak, telkek, földek szállítás közvetítése minden árfokozatban, jutányos közvetítési díj mellett. 3053